

Číslo: 77005/2022-2023

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 17. 04. 2023 do 21. 04. 2023 a 24. 05. 2023**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola, Školská 389, Sačurov	
Zriaďovateľ	Obec Sačurov

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Mariana Bančanská, riaditeľka školy

PaedDr. Jana Humeníková, zástupkyňa riaditeľky školy

RNDr. Marta Megyesiová, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **komplexnú inšpekciu** č. 77005/2022-2023 zo dňa 13. 04. 2023 inšpekciu **vykonali**:

Mgr. Ivona Staníková, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

RNDr. František Bočkay, školský inšpektor, ŠIC Prešov

Mgr. Adela Čebrová, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

PaedDr. Svetlana Chomjaková, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

PaedDr. Mária Ferencová, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

PaedDr. Beáta Hricková, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

Mgr. Adriana Magerová, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

Mgr. Ľubomír Mitráš, školský inšpektor, ŠIC Prešov

Mgr. Alena Porvazová, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav a úroveň pedagogického riadenia, podmienok výchovy a vzdelávania a materiálo-technického zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej škole

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola vidiecka plnoorganizovaná základná škola s vyučovacím jazykom slovenským. Škola poskytovala výchovu a vzdelávanie 451 žiakom, z ktorých 264 (58,8 %) pochádzalo z marginalizovanej rómskej komunity (MRK). Z celkového počtu žiakov školy malo 243 špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby (ŠVVP), z nich bolo 116 zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) a 127 so zdravotným znevýhodnením (ZZ), z toho sa v bežných triedach formou školskej integrácie vzdelávalo 64 žiakov a v špeciálnych

triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím (MP) 63 žiakov. V aktuálnom školskom roku si 2 žiačky plnili povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky (SR). Žiaci školy boli zaradení do 31 tried, z ktorých bolo 16¹ bežných, 8² špecializovaných (z nich 1 trieda so spojeným 6. a 8. ročníkom) a 7 špeciálnych tried pre žiakov s MP (z nich jedna trieda so spojeným 8. a 9. ročníkom). V 3 triedach³ primárneho vzdelávania a vo všetkých špecializovaných a špeciálnych triedach sa vzdelávali výlučne žiaci z MRK. Výchovu a vzdelávanie žiakov zabezpečovalo 42 pedagogických zamestnancov (PZ), z toho 2 vychovávateľky a 2 pedagogické asistentky (PA). Škola nezamestnávala žiadneho odborného zamestnanca a nemala ani vytvorený školský podporný tím. Riaditeľka školy v rozhovore skonštatovala, že počet PA je vzhľadom na počet evidovaných žiakov so ŠVVP nepostačujúci. Súčasťou školy bol aj školský klub detí s 2 oddeleniami, ktorý navštevovalo 52 detí (z nich 4 žiaci z MRK).

Z celkového počtu žiakov školy pochádzalo 58,8 % z MRK, z ktorých výrazná väčšina žila v osade na periférii obce. Priamym oboznámením sa s domácim prostredím žiakov z tejto komunity bolo zistené, že mnohí z nich žili v nevyhovujúcich domácich podmienkach a v málo podnetnom sociálnom prostredí bez pozitívnych vzorov, ktoré by priaznivo vplývali na ich vývin. V aktuálnom školskom roku bolo do tried 1. ročníka zaradených 81 žiakov, z toho 67 žiakov (82,7 %) z MRK. Z uvedeného počtu žiakov z MRK 30 žiakov 1. ročníka (47,8 %) v minulom školskom roku navštevovalo 0. ročník, **iba 8 žiakov (11,9 %) pravidelne navštevovalo predškolskú prípravu, avšak až 29 žiakov (43,3 %) absolvovalo predškolskú prípravu nepravidelne alebo vôbec a zároveň podľa vyjadrení triednych učiteľov nebola ich školská zrelosť posudzovaná poradenským zariadením.** Práve títo žiaci prichádzali do školy bez osvojených hygienických a sociálnych návykov a bez schopnosti komunikovať v akomkoľvek jazyku. Školskými inšpektormi pozorovaná nízka úroveň ich komunikačných schopností a poznávacích procesov (predstavy, reč, pozornosť a myslenie) nedávali predpoklad na zvládnutie obsahu učiva.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

PRIEBEH VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Primárne vzdelávanie

Pribeh a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu v triedach primárneho vzdelávania štátna školská inšpekcia (ŠŠI) posudzovala na základe 40 hospitácií vo vyučovacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra (S JL), anglický jazyk (ANJ), matematika (MAT), prvouka (PVO), vlastiveda (VLA) a prírodoveda (PDA).

Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Pozorovaná úroveň **komunikačných schopností žiakov** bola rozdielna. Nízke komunikačné kompetencie preukazovala časť žiakov z MRK, ktorá predovšetkým v nižších ročníkoch nemala dostatočnú slovnú zásobu a nedokázala sa plynulo a spisovne správne

¹ 10 tried na primárnom stupni vzdelávania a 6 tried na nižšom strednom stupni vzdelávania.

² 4 triedy na primárnom stupni vzdelávania a 4 triedy na nižšom strednom stupni vzdelávania.

³ 1. E – 17 žiakov, 1. F – 16 žiakov, 3. B – 17 žiakov, 8 špecializovaných tried – 63 žiakov a 7 špeciálnych tried pre žiakov s MP – 63 žiakov.

vyjadrovať. V ich prejave absentovalo súvislé vyjadrovanie a pri komunikácii s vyučujúcimi prevládali jednoslovné odpovede. Výrazne nepriaznivá situácia v oblasti schopnosti komunikácie bola v triedach 1. ročníka, v ktorých vysoké percento žiakov z MRK neabsolvovalo predškolskú prípravu. Ich jazykový prejav bol často nezrozumiteľný a ich správanie bolo v niektorých prípadoch až apatické. Jazykový prejav ostatných žiakov bol kultivovaný a vecne i logicky správny s adekvátnym využívaním primerane rozvinutej bežnej aj odbornej slovnej zásoby. Väčšina žiakov porozumela počúvanému textu, vedela v ňom identifikovať dôležité informácie a na kontrolné otázky dokázala správne odpovedať. Časť žiakov z MRK však nemala osvojenú techniku čítania, a to ani vo vyšších ročníkoch. Táto skupina žiakov nemala zvládnutý ani slabične analytický spôsob čítania - slová a celé vety čítali hláskovaním, pričom porozumenie prečítaného textu nepreukázali. Ich písomný prejav mal výrazné nedostatky týkajúce sa najmä nesprávnych tvarov písma, v niektorých prípadoch až nečitateľnosti textu a vysokej chybovosti. Ostatní žiaci mali na sledovaných hodinách primerane zvládnutú techniku čítania, v prečítanom texte dokázali vyhľadávať potrebné informácie, reprodukovať ich, avšak len v malej miere mali možnosť text posudzovať. V oblasti **poznávacích kompetencií** boli žiaci najúspešnejší pri riešení jednoduchých úloh na porozumenie a pochopenie, ale aj úloh na analýzu a syntézu⁴. Väčšina žiakov bola pri riešení týchto úloh úspešná, vrátane žiakov z MRK, ktorí však nie vždy dokázali verbálne prezentovať riešenie úloh. Približne na polovici hodín boli žiakom zadávané úlohy na hodnotenie a na rozvíjanie tvorivosti⁵. Na týchto hodinách boli žiaci úspešnejší pri úlohách tvorivého charakteru, avšak zameraných skôr iba na tvorbu textu – vety, bez možnosti riešiť problém. Menej úspešní boli pri úlohách vyžadujúcich si zhodnotiť určitú situáciu prípadne verbálne k nej zaujať vlastné stanovisko. V oblasti **kompetencií k celoživotnému učeniu** sa na polovici hospitovaných hodín žiaci prezentovali schopnosť vyjadriť sa k vlastným učebným výkonom, no v nedostatočnej miere mali možnosť regulovať svoje postupy. I keď na dvoch tretinách hodín mali priestor na hodnotenie práce svojich spolužiakov, objektívne sa k nej vyjadrili žiaci iba ojedinele. Prezentovanie hodnotiacich postojov žiakov z MRK, či už k vlastnej činnosti alebo k činnosti triedy bolo negatívne ovplyvnené ich nedostatočnými komunikačnými schopnosťami. Tie mali nepriaznivý dopad aj na rozvíjanie ich **občianskych kompetencií**, a to predovšetkým neschopnosťou, ale často aj neochotou žiakov vyjadriť svoj názor. Ostatní žiaci na kontrolovaných hodinách svoje názory prezentovali ochotne a v prípade navodenej diskusie ich aj odôvodňovali. Úroveň komunikačných zručností ovplyvňovala aj **prácu žiakov v skupinách**, ktorá bola zadávaná na polovici sledovaných hodín. Žiaci pri spoločnom riešení úloh preberali zodpovednosť za ich riešenie, spolupracovali a radili sa, avšak žiaci z MRK boli v skupinách zväčša iba pasívni pozorovatelia. **Jazyková kultúra vyučujúcich** bola na hospitovaných hodinách na primeranej úrovni. Ich verbálna aj neverbálna stránka komunikácie bola zväčša ústretová a pri komunikácii so žiakmi z MRK, predovšetkým v nižších ročníkoch, aj prispôsobovaná ich možnostiam porozumenia. Ojedinele však zo strany učiteľov neboli smerom k žiakom z MRK uplatňované podporné stimuly pre ich učenie, a to hlavne v triedach, ktoré táto skupina žiakov navštevovala spolu s nerómskymi žiakmi. Priepastné rozdiely medzi komunikačnými schopnosťami žiakov z MRK a nerómskymi žiakmi triedy

⁴ Pri vytlieskaní slov na slabiky, vyhľadávaní preberanej hlásky v texte, čítaní základnej a radovej číslovky, tvorbe slov z daných písmen či vymenovaní charakteristických znakov jari.

⁵ Priradovanie neurčitku ku slovesu, tvorenie viet na danú tému, triedenie slov podľa vopred určených pravidiel a pod.

si vyžadovali pre zefektívnenie edukačného procesu prítomnosť PA, ktorí však boli nápomocní iba na šestine (16,7 %) sledovaných hodín. V procese edukácie učitelia podnecovali žiakov k rečovému prejavu, no často akceptovali zo strany časti žiakov jednoslovné odpovede. V práci vyučujúcich si zlepšenie vyžaduje rozvíjanie kritického myslenia a tiež poznávacích kompetencií žiakov prostredníctvom úloh na úrovni hodnotenia a tvorivosti, ktoré by podnecovali žiakov k samostatnému rozhodovaniu a verbálnemu argumentovaniu. Nedostatkom v práci učiteliek bolo aj ojedinelé efektívne využívanie dostupných informačno-komunikačných technológií (IKT).

Učenie sa žiakov v primárnom vzdelávaní v predmete SJL bolo na málo vyhovujúcej úrovni.

Sledované predmety primárneho vzdelávania

Učenie sa žiaka

Rečové prejavy žiakov boli na sledovaných vyučovacích hodinách na kvalitatívne rozdielnej úrovni, čo sa preukázalo najmä u žiakov v špecializovaných triedach ich nedostatočne rozvinutou slovnou zásobou v spisovnom jazyku a nesúvislým jazykovým prejavom bez uplatňovania odbornej terminológie. Adekvátnymi **komunikačnými spôsobilosťami** na požadovanej úrovni ostatní žiaci disponovali na viac ako polovici kontrolovaných hodín (*Graf 1*), kedy bolo zväčša ich vyjadrovanie plynulé a pohotové, spisovne správne bez nárečových alebo slangových výrazov s využívaním odbornej terminológie. Na hodinách žiaci pri práci so súvislými i nesúvislými textami v printovej alebo audiovizuálnej podobe takmer na dvoch tretinách hodín preukázali schopnosť porozumieť písanému i počúvanému textu, dokázali hľadať súvislosti medzi už osvojenými vedomosťami a novými získanými informáciami, vedeli zhodnotiť pravdivosť a význam informácií. V špecializovaných triedach žiaci vzhľadom na ich nízku úroveň čitateľskej gramotnosti nedokázali samostatne pracovať s textom, vyhľadať v ňom požadované informácie a posudzovať ich využiteľnosť. **Poznávacie kompetencie** (*Graf 2*) žiakov boli rozvíjané zadávaním najmä úloh zameraných na zapamätanie, porozumenie a aplikáciu, ktoré žiaci takmer vždy úspešne vyriešili. Pri vypracovávaní cvičení v pracovných listoch, pracovných zošitoch a pri lúštení tajničiek dokázali uplatňovať už osvojené vedomosti. Ojedinele niektorí žiaci potrebovali pri ich riešení pomoc učiteliek. Na rozvoj vyšších myšlienkových procesov boli žiakom najčastejšie zadávané úlohy na rozvoj analytického myslenia, počas ktorých vedeli problém analyzovať a porovnať vzťahy medzi informáciami⁶. Úlohy na hodnotenie boli zamerané najmä na posúdenie navodenej situácie či na určenie záverov zo získaných údajov⁷ a tvorivé úlohy⁸ cielené na návrh a tvorbu nových riešení dokázali žiaci riešiť len približne na tretine vyučovacích hodín. V procese učenia sa boli takmer všetci žiaci iniciatívni (*Graf 3*), do činností sa aktívne zapájali, pozitívne reagovali na podnety učiteliek, avšak uvedomiť si vlastnú chybu, identifikovať jej príčinu a opraviť ju nedokázali prevažne žiaci v špecializovaných triedach. Žiaci na otázky učiteliek odpovedali ochotne a schopnosť aj myslieť kriticky preukázali na viac ako polovici sledovaných hodín. Avšak vyučujúce v takmer všetkých predmetoch mali pri vyučovaní dominantný prejav a žiaci nemali možnosť dopytovať sa akejkoľvek informácii. Na menej ako polovici sledovaných hodín žiaci dokázali hodnotiť svoj učebný výkon a pokrok v učení sa, avšak v menšej miere dokázali posúdiť úspešnosť spolužiakov a ich pokroky v učení sa,

⁶ Rozklad trojciferných čísel; analýza slovných úloh a i.

⁷ Porovnávanie čísel; určenie čísel pred a za daným číslom; porovnávanie prirodzených čísel a i.

⁸ Tvorba projektu o zvieracích spoločenských; tvorenie príkladov na sčítanie po hode 2 kockami; vytváranie z číslic najväčšie a najmenšie štvorciferné čísla; tvorenie úloh na sčítanie na daný výsledok a i.

ako aj reagovať na hodnotenie svojho výkonu od spolužiakov a učiteľiek. Nedostatky v oblasti sebahodnotenia boli zistené aj v špecializovaných triedach, keď žiaci len ojedinele hodnotili svoj výkon alebo výkon svojich spolužiakov, čo znižovalo efektivitu rozvoja **kompetencií k celoživotnému učeniu sa** žiakov. Bádateľské metódy vyučovania na pozorovaných hodinách neboli uplatnené. Z jednotlivých kompetencií žiakov boli na vyučovacích hodinách najviac rozvíjané sociálne kompetencie a najmenej občianske kompetencie (*Graf 3a*).

Vyučovanie učiteľom

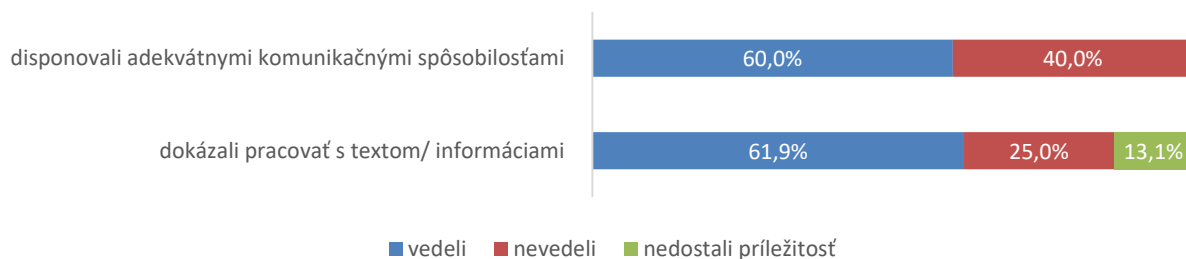
Vyučujúce takmer na všetkých sledovaných hodinách poskytovali **podporné stimuly pre efektívne učenie sa každého žiaka** (*Graf 4*) predovšetkým vytváraním podmienok na podporu inkluzívneho vzdelávania so zameraním na zohľadňovanie schopností žiakov a na rešpektovaní ich vlastného pracovného tempa a individuálnych potrieb. V menšej miere poskytovali žiakom možnosť výberu činností. **Účinné stratégie vyučovania** vyučujúce uplatňovali prevažne vhodne zvolenými metódami a formami na motiváciu žiakov, na uplatnenie a využívanie získaných vedomostí žiakov v praktických situáciách, na rozvíjanie kritického myslenia a vyšších myšlienkových procesov najmä na úrovni analýzy. Zlepšenie vo vyučovaní učiteľmi si vyžaduje častejšie vytváranie priestoru pre žiakov na vyhľadávanie a spracovanie informácií prostredníctvom počítačových aplikácií a internetu. V priebehu edukácie vyučujúce dbali na bezpečnosť žiakov, na rešpektovanie pravidiel správania sa, na podporu sebadôvery každého žiaka a svojou prívetivosťou i empatiou **vytvárali v školskom prostredí atmosféru istoty a bezpečia**, čo bolo výrazným pozitívom takmer všetkých kontrolovaných hodín.

Tabuľka 1 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacích oblastí v primárnom vzdelávaní

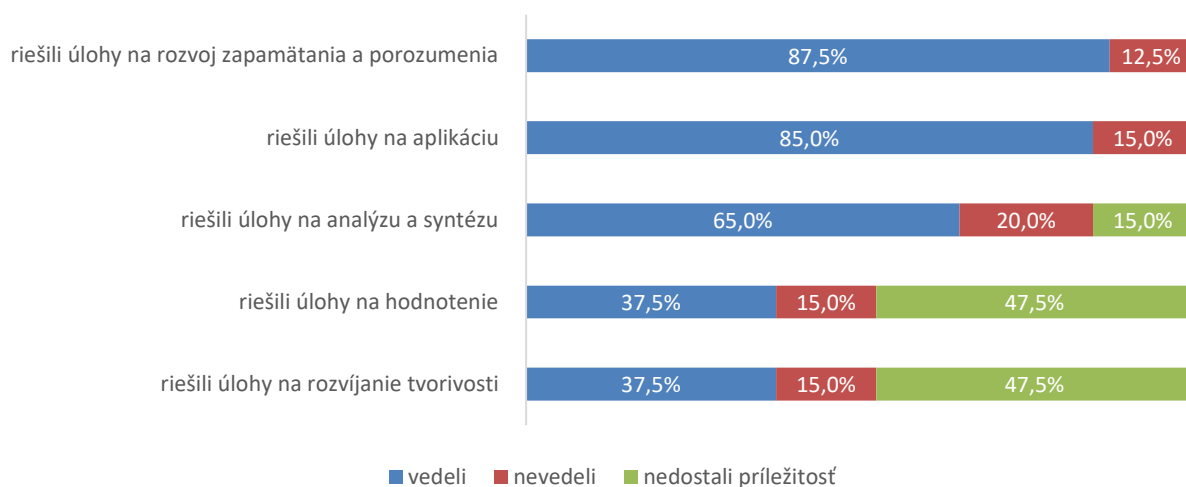
Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	SJL	málo vyhovujúca úroveň
	ANJ	priemerná úroveň
Matematika a práca s informáciami	MAT	priemerná úroveň
Človek a príroda	PDA	dobrá úroveň
	PVO	priemerná úroveň
Človek a spoločnosť	VLA	málo vyhovujúca úroveň

Učenie sa žiakov v primárnom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

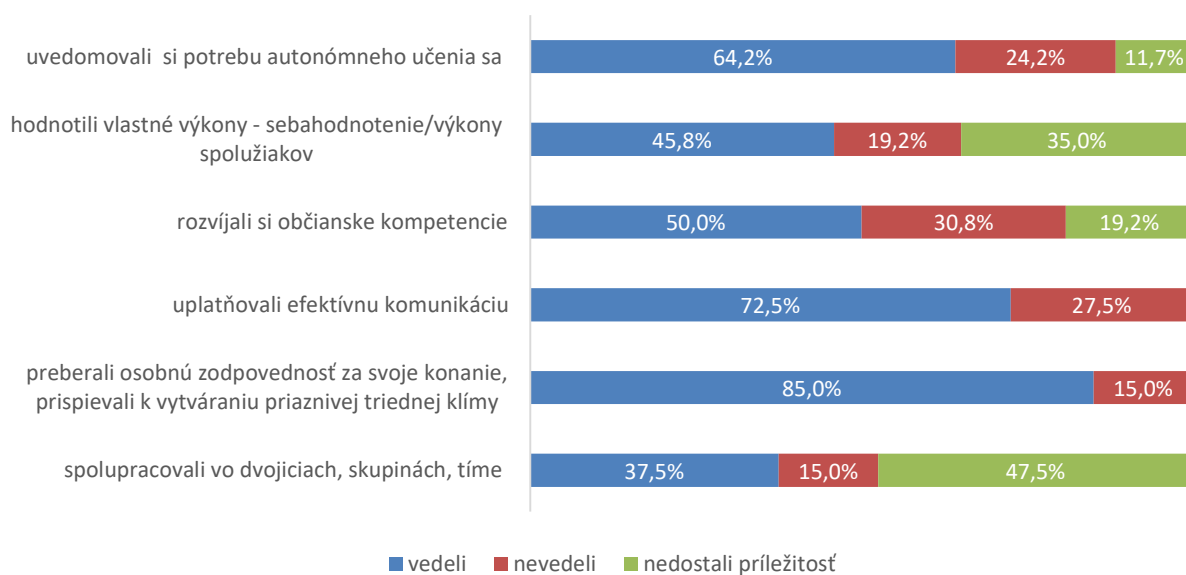
Graf 1 Preukázanie komunikačných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

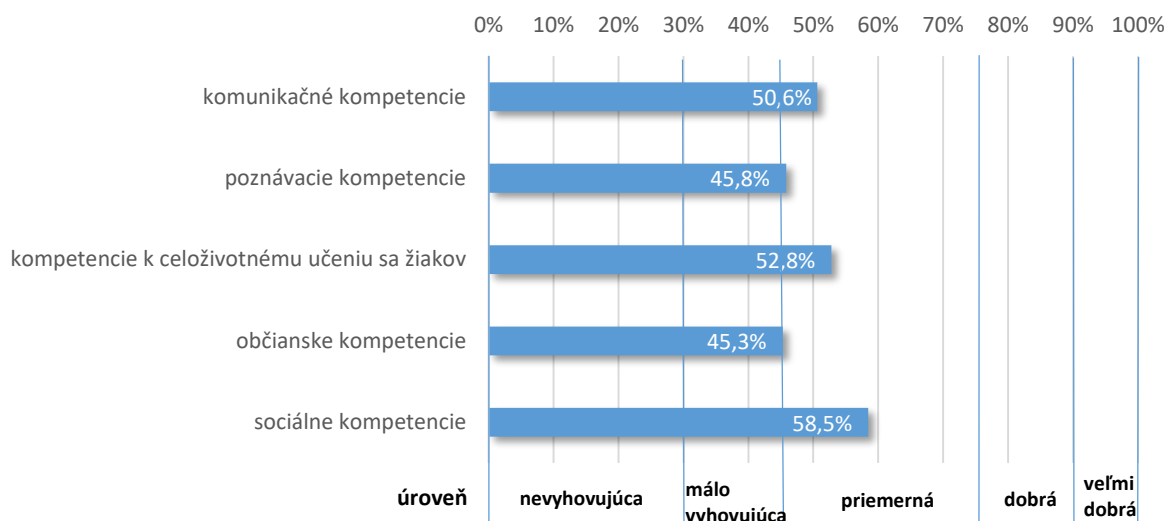
Graf 2 Preukázanie poznávacích kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

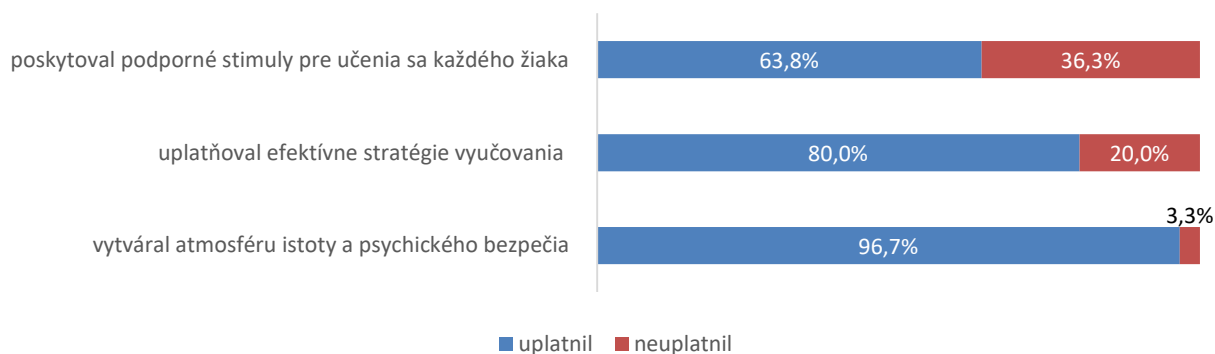
Graf 3 Preukázanie kompetencií k celoživotnému učeniu žiakov, sociálnych a občianskych kompetencií na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Graf 3a Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Graf 4 Poskytovanie podporných stimulov učiteľom pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka na vyučovacích hodinách v primárnom vzdelávaní

Špeciálne triedy

Priebeh a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu v špeciálnych triedach ŠŠI posudzovala na základe 14 hospitácií vo vyučovacích predmetoch SJL, MAT, vecné učenie (VEU), VLA a pracovné vyučovanie (PVC).

Sledované predmety v špeciálnych triedach

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Na väčšine sledovaných hodín žiaci vzhľadom na ich ZZ disponovali adekvátnymi komunikačnými spôsobilosťami. Vyjadrovali sa zväčša plynule, pričom ojedinele použili

vo vetách gramaticky nesprávny tvar slova, prípadne nárečové slovo. Slovná zásoba žiakov bola s ohľadom na stupeň ich MP primerane rozvinutá. Písomný prejav žiakov bol však v prevažnej miere nevyhovujúci. Väčšina žiakov nedokázala používať správne tvary písma a z dôvodu nedostatočnej jemnej motoriky a zrakovo-motorickej koordinácie bolo ich písmo často nečitateľné a s veľkou chybovosťou. Vyučujúci vytvorili žiakom priestor na prácu s textom, ktorý bol prezentovaný čítaním, resp. počúvaním. Na väčšine hodín žiaci vedeli odpovedať na otázky týkajúce sa obsahu počúvaného textu, avšak schopnosť orientovať sa v texte a vyhľadávať základné informácie preukázali iba na polovici hodín. Približne na tretine hodín však nemali dostatočne osvojenú techniku čítania, ktoré bolo z dôvodu hláskovania a slabikovania iba pasívne, čo malo negatívny dopad na mieru porozumenia textu. Poznávacie kompetencie žiakov boli najčastejšie rozvíjané zadávaním jednoduchých úloh zameraných na zapamätanie a na porozumenie, pri riešení ktorých boli takmer všetci žiaci úspešní. Väčšina žiakov dokázala reprodukovať učivo samostatne, niektorí však potrebovali výraznú pomoc učiteľov. Názornosť vyučovania vyučujúci dostatočne zabezpečovali rôznym textovým a obrazovým materiálom, pomocou ktorého žiaci učivu porozumeli a väčšina ho aj vedela vysvetliť vlastnými slovami. Časť žiakov však mala problém aplikovať osvojené vedomosti a vlastné skúsenosti v novej navodenej situácii. Pri rozvíjaní kompetencií k celoživotnému vzdelávaniu boli pozitívne zistenia v oblasti motivácie žiakov pre získavanie nových vedomostí. Žiaci boli aktívni, zapájali sa do činnosti, ale v procese učenia sa nedokázali si zväčša chybu uvedomiť. Výrazné nedostatky mali žiaci pri prezentovaní sebahodnotiacich postojov, kedy nedokázali samostatne posúdiť svoju prácu, pomenovať svoje silné alebo slabé stránky a rovnako nevedeli samostatne a objektívne vyhodnotiť činnosti spolužiakov. V oblasti občianskych kompetencií žiaci nepreukázali primerané schopnosti. Na hodinách mali zábrany vyjadriť svoje hodnotové postoje, neprezentovali svoje názory, a to ani na hodinách VEU, VLA či na hodine PVC. Úroveň sociálnych kompetencií sa u žiakov pozitívne prejavovala disciplinovaným i tolerantným správaním sa a tiež pozitívnymi vzájomnými vzťahmi medzi žiakmi. Ich rozvíjanie však oslabovalo zriedkavé zaradovanie kooperatívnych foriem práce, pri ktorých žiaci vedeli navzájom efektívne spolupracovať. Na sledovaných hodinách učitelia prispôbovali metódy a formy práce a individuálnym prístupom poskytovali podporné stimuly pre učenie sa každého žiaka, avšak v menšej miere regulovali učebnú záťaž žiakov vzhľadom na ich individuálne možnosti. Takmer na všetkých hodinách bola vyučujúcimi využitá IKT, avšak iba polovica vyučujúcich dala možnosť žiakom v procese učenia pracovať s výučbovým programom. Prostredníctvom uplatňovaných stratégií vyučovania učitelia vhodne motivovali žiakov a na sledovaných hodinách využívali špeciálne výchovno-vzdelávacie metódy a formy práce podporujúce aktívne učenie sa žiakov a rozvíjanie ich poznávacích kompetencií. Zlepšenie si vyžaduje stimulovanie žiakov v oblasti riešenia problémov, tvorivosti a vlastnej iniciatívy. Štýl práce vyučujúcich a vzájomný rešpektujúci vzťah so žiakmi prispievali k pozitívnej atmosfére na hodinách. Hodnotenie žiakov zohľadňovalo ich individuálne možnosti a bolo orientované na osobný pokrok žiaka v učení.

Učenie sa žiakov v špeciálnych triedach bolo na priemernej úrovni.

Nižšie stredné vzdelávanie

Priebeh a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu v triedach nižšieho stredného vzdelávania ŠŠI posudzovala na základe 53 hospitácií vo vyučovacích predmetoch SJL, ANJ, MAT, chémia (CHE), geografia (GEG), občianska náuka (OBN) a etická výchova (ETV).

Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Na viac ako polovici sledovaných hodín žiaci disponovali primeranými **komunikačnými schopnosťami**, prostredníctvom ktorých preukázali veku primeranú slovnú zásobu. Ich jazykový prejav bol prevažne kultivovaný a gramaticky správny, svoje vedomosti a názory prezentovali väčšinou spisovne bez nárečových alebo slangových výrazov s uplatňovaním odbornej terminológie. Na nízkej úrovni boli komunikačné zručnosti žiakov z MRK v špecializovaných triedach, ktoré bránili ich zrozumiteľnému a súvislému prejavu či prezentovaniu poznatkov. Verbálny prejav týchto žiakov bol ovplyvnený rómskym jazykom, bol nerozvinutý, väčšinou jednoslovný a gramaticky a často aj artikulačne nesprávny. Kladením zreteľne formulovaných otázok, podnecovaním žiakov k tvorbe krátkeho súvislého prejavu, nabádaním ich k plynulému písomnému vyjadrovaniu a v špecializovaných triedach aj upozorňovaním na správnu výslovnosť učiteľa vo väčšej miere rozvíjali komunikačné zručnosti žiakov v ústnej a písomnej forme. V priebehu vyučovania žiaci pracovali so súvislými alebo nesúvislými textami, ktoré boli sprostredkované najmä v printovej podobe. Žiaci zväčša porozumeli obsahu textov a vedeli v nich vyhľadávať explicitne, ako aj implicitne uvedené informácie, avšak schopnosť aj hodnotiť texty a vyvodzovať z nich závery preukázali iba na polovici kontrolovaných hodín. Čitateľskú gramotnosť žiakov vyučujúci rozvíjali prevažne motivačným rozhovorom o počutí textu, ich podnecovaním k jeho ústnemu sumarizovaniu, ako aj k vyjadreniu vlastného postoja k obsahu textu. Nedostatkom bolo, že žiaci iba sporadicky mali možnosť získavať a spracovávať informácie prostredníctvom počítačových aplikácií alebo internetu. Rozvíjanie **poznávacích kompetencií** žiakov bolo realizované predovšetkým úlohami na zapamätanie a porozumenie, ako aj na aplikáciu osvojených vedomostí, pri riešení ktorých boli žiaci väčšinou úspešní. Miera rozvíjania vyšších myšlienkových procesov žiakov bola nižšia. Žiakom síce boli zadávané úlohy prevažne na rozvoj analytického myslenia⁹, počas ktorých zväčša dokázali vykonávať rozbor informácií a na základe vlastných poznatkov vedeli hľadať medzi nimi súvislosti, avšak takmer na polovici vyučovacích hodín im nebolo umožnené riešiť úlohy na rozvíjanie tvorivosti a na hodnotenie, čím u nich neboli komplexne rozvíjané poznávacie kompetencie. V priebehu vyučovacieho procesu žiaci boli prevažne iniciatívni, zapájali sa doň vlastnou aktivitou, reagovali na podnety vyučujúcich, avšak iba na polovici kontrolovaných hodín preukázali schopnosť aj kriticky myslieť. Slabou stránkou edukácie bolo sebahodnotenie a hodnotenie, pretože žiaci len z menšej časti dokázali posudzovať svoj učebný výkon či ohodnotiť výsledky spolužiakov s uvedením argumentov, čo viedlo k nedostatočnému rozvoju ich **kompetencií k celoživotnému učeniu sa**. V oblasti rozvíjania **občianskych kompetencií** žiaci zväčša dostali priestor vyjadriť svoj názor vzhľadom na vyučovaciu tému a taktiež prevažne vedeli diskutovať o rozdielnych stanoviskách a postojoch spolužiakov, avšak na takmer polovici hospitovaných hodín tieto svoje názory a postoje nedokázali zdôvodniť. **Sociálne kompetencie** žiakov boli rozvíjané prácou vo dvojiciach alebo v skupine, ktorá bola realizovaná na viac ako polovici

⁹ Napr. analýza literárnej ukážky po obsahovej a formálnej stránke.

vyučovacích hodín, počas ktorých žiaci akceptovali dohodnuté pravidlá práce, vzájomne si radili a preukázali schopnosť prezentovať výsledky spoločnej práce, avšak len v menšej miere žiaci dostali priestor na ich objektívne zhodnotenie. S cieľom vyrovnávať rozdiely vo vedomostiach a zručnostiach žiakov, ako aj jazykové bariéry, a to najmä v špecializovaných triedach, boli zo strany učiteľov prevažne uplatňované **komenzačné opatrenia** zohľadňovaním individuálnych potrieb žiakov, diferencovaním úloh a poskytovaním podporných vzdelávacích materiálov pre žiakov. **Efektívne stratégie vyučovania** učitelia zabezpečili takmer na všetkých sledovaných hodinách uplatňovaním aktivizujúcich metód a foriem práce¹⁰, prostredníctvom ktorých podporovali rozvoj komunikačných zručností žiakov, ale ich aj motivovali v procese učenia sa. Účinnosť vyučovania učitelia vo väčšej miere zvyšovali aj svojím jazykovým prejavom, ktorý bol kultivovaný a ich vyjadrovanie bolo spisovne správne s ovládaním noriem spisovného jazyka, aj keď v ojedinelých prípadoch prevládala dominantný verbálny prejav vyučujúceho. **Atmosféru istoty a psychického bezpečia**, v ktorej sa žiaci cítili prirodzene a spokojne zabezpečovali učitelia svojím empatickým a ústretovým prístupom k žiakom, uplatňovaním intervencií podporujúcich pozitívne vzťahy, spoluprácu a toleranciu, podporovaním sebadôvery každého žiaka a prevažne aj formatívnym hodnotením.

Učenie sa žiakov v nižšom strednom vzdelávaní v predmete SJL bolo na priemernej úrovni.

Sledované predmety nižšieho stredného vzdelávania

Učenie sa žiaka

Žiaci na dvoch tretinách hospitovaných hodín disponovali primeranými **kunikačnými spôsobilosťami** (Graf 5), ktoré sa prejavovali plynulým, kultivovaným a spisovným verbálnym prejavom s adekvátnym využívaním odbornej terminológie. Komunikačné zručnosti žiakov z MRK v bežných a špecializovaných triedach neboli veku primerané. Ich vyjadrovanie nebolo spisovne správne a bolo obmedzené na veľmi stručné alebo len jednoslovné odpovede s častým využívaním rómskeho dialektu. Vyučujúci na väčšine sledovaných hodín vytvárali priestor na prácu so súvislým alebo nesúvislým textom nielen v printovej, ale aj v grafickej a audiovizuálnej podobe. V textoch sa väčšinou žiaci vedeli dobre orientovať, dokázali v nich vyhľadať základné informácie a reprodukovať ich, avšak na väčšine vyučovacích hodín niektorých predmetov (MAT, ETV, CHE, GEG) v bežných a v špecializovaných triedach žiaci nevedeli alebo nedostali príležitosť text hodnotiť, posudzovať alebo ho prípadne vytvárať. Nedostatkom kontrolovaných hodín bolo, že žiaci len na tretine hodín mali možnosť informácie vyhľadávať pomocou počítačových aplikácií či internetu. **Poznávacie kompetencie** žiakov (Graf 6) boli rozvíjané najmä zadávaním nenáročných úloh zameraných na zapamätanie, na porozumenie a na aplikáciu¹¹, pri riešení ktorých boli žiaci väčšinou úspešní. Miera rozvíjania vyšších myšlienkových procesov u žiakov bola nižšia. Najčastejšie im boli zadávané úlohy na analýzu a syntézu¹², ktorých zadanie vedeli zväčša analyzovať a porovnávať vzťahy medzi uvedenými informáciami. Zadávanie úloh tohto typu však úplne absentovalo na hodinách ANJ. Riešenie úloh zameraných na hodnotenie

¹⁰ Brainstorming, hranie rolí, diskusia, didaktické hry.

¹¹ Jednoduché matematické operácie, základné vlastnosti trojuholníka, značky chemických prvkov, typy chemických reakcií a ich charakteristika, vymenovanie funkcií štátu a pod.

¹² Skúmanie vlastností chemických látok a kolobehu vody v prírode, porovnávanie rýchlosti chemických reakcií, analýza finančnej situácie v rodine, vplyv zmeny polomeru kruhu k jeho obsahu, premena jednotiek na medzinárodné miery, porovnávanie a analyzovanie údajov z grafov a pod.

a na tvorivosť nebolo žiakom na viac ako polovici sledovaných hodín umožnené, čo viedlo k nepostačujúcemu rozvíjaniu poznávacích kompetencií. Tento typ úloh absentoval prevažne v predmetoch GEG, ETV a CHE. **Kompetencie k celoživotnému učeniu sa (Graf 7)** žiaci preukázali aktívnym zapájaním sa do edukačného procesu, v prípade výskytu chyby si ju vedeli uvedomiť a dokázali identifikovať ich príčiny a prevažne aj kritickým myslením. Kritické myslenie žiakov bolo rozvíjané aj prostredníctvom rovesníckeho učenia, ktoré bolo pozorované na hodinách MAT a CHE. Slabou stránkou edukácie bol proces hodnotenia a sebahodnotenia, pretože žiaci prevažne nedostali príležitosť reagovať na svoj učebný výkon a rovnako im nebolo umožnené ohodnotiť výsledky spolužiakov s uvedením argumentov. Bádateľské metódy vyučovania boli realizované len na hodinách CHE. Z jednotlivých kompetencií žiakov boli na vyučovacích hodinách najviac rozvíjané sociálne kompetencie a najmenej poznávacie kompetencie (Graf 7a).

Vyučovanie učiteľom

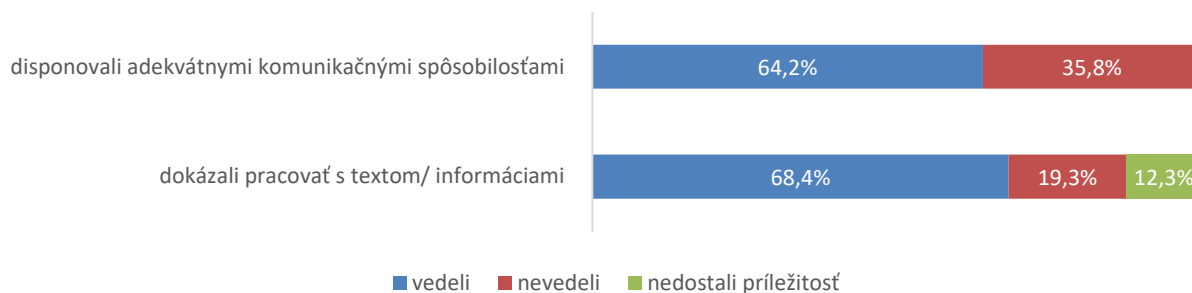
Vyučujúci približne na troch štvrtinách hodín vhodne a premyslene využívali **podporné stimuly pre efektívne učenie sa každého žiaka (Graf 8)**, pričom vo svojej činnosti a aktivitách zohľadňovali individuálne potreby žiakov, rešpektovali ich rozdielne pracovné tempo a usmerňovali ich pri riešení úloh. Takmer všetci učitelia vhodne motivovali žiakov v procese učenia sa a uplatňovali metódy a formy práce podporujúce aktívne činnostné učenie a vo výraznej väčšine aj kritické myslenie, ktoré bolo najmenej rozvíjané prevažne na hodinách ANJ. **Efektívne stratégie vyučovania** boli učiteľmi uplatňované na troch štvrtinách hodín, najčastejšie prostredníctvom úloh na aplikáciu, na rozvoj zapamätania a porozumenia a úloh na analýzu a syntézu. Žiaci len v menšej miere dostali príležitosť riešiť úlohy na vyššie myšlienkové procesy zamerané na hodnotenie a tvorivosť. Pozitívom sledovaných hodín bolo vytváranie **atmosféry istoty, ústretových vzťahov a psychického bezpečia**. Vyučujúci predovšetkým ústretovou komunikáciou a empatickým prístupom podporovali vzájomné pozitívne vzťahy, spoluprácu, toleranciu a sebadôveru každého žiaka.

Tabuľka 2 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacích oblastí v nižšom strednom vzdelávaní

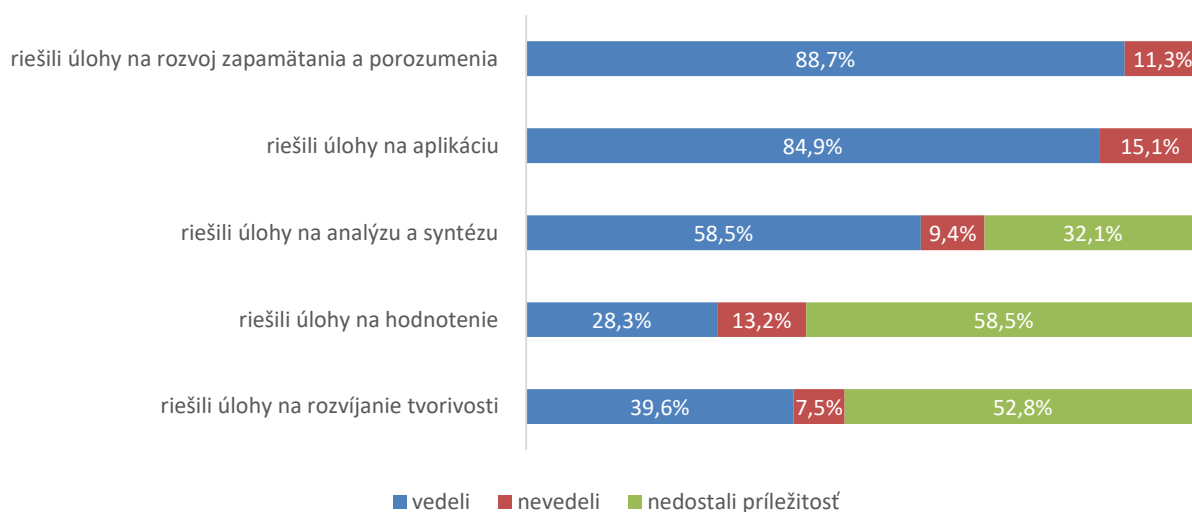
Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	SJL	priemerná úroveň
	ANJ	málo vyhovujúca úroveň
Matematika a práca s informáciami	MAT	priemerná úroveň
Človek a príroda	CHE	priemerná úroveň
Človek a spoločnosť	GEG	priemerná úroveň
	OBN	priemerná úroveň
Človek a hodnoty	ETV	málo vyhovujúca úroveň

Učenie sa žiakov v nižšom strednom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

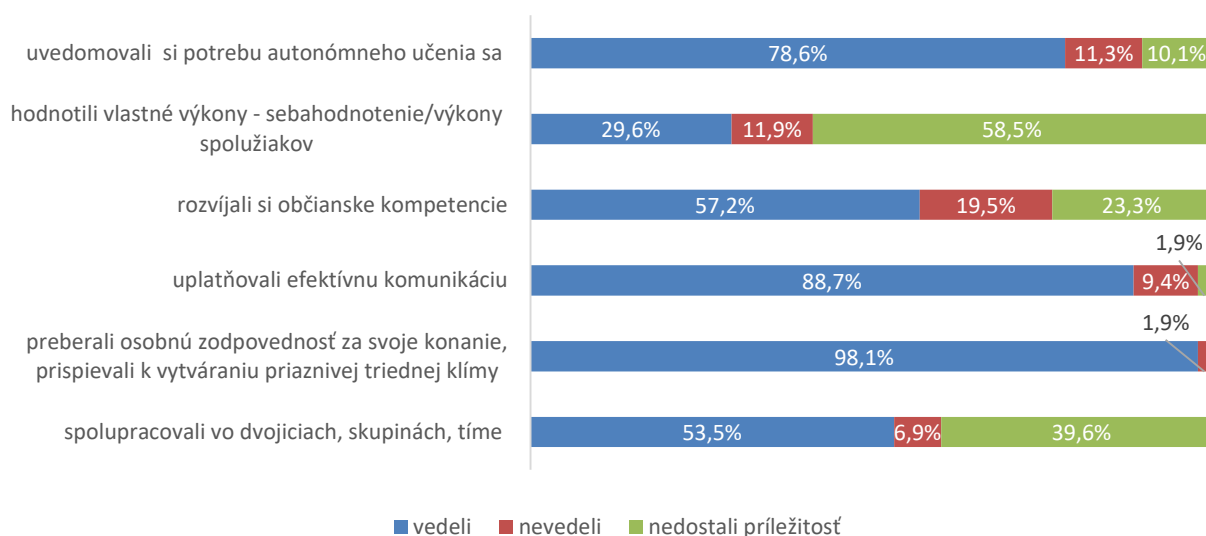
Graf 5 Preukázanie komunikačných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

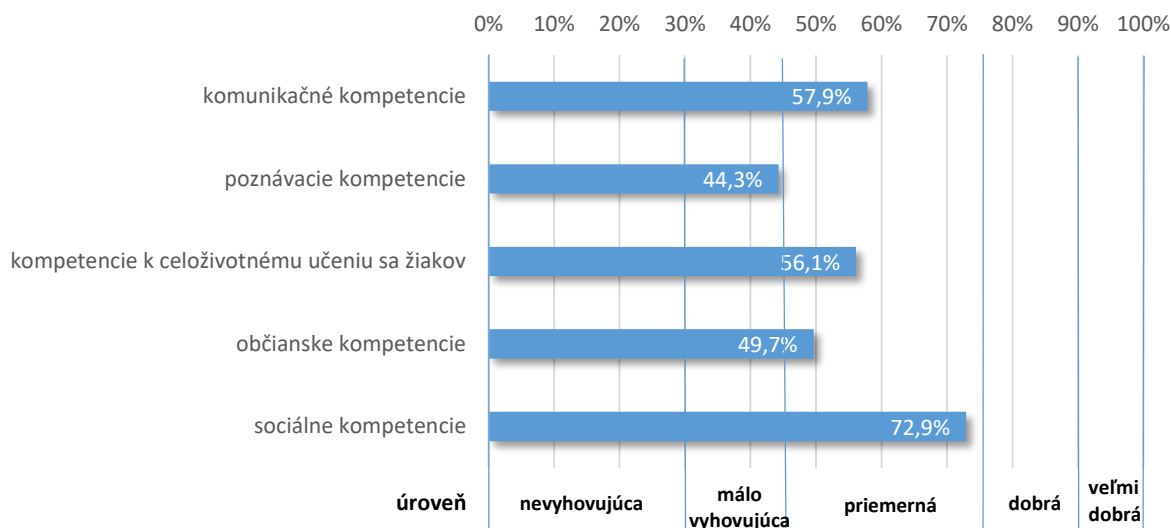
Graf 6 Preukázanie poznávacích kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

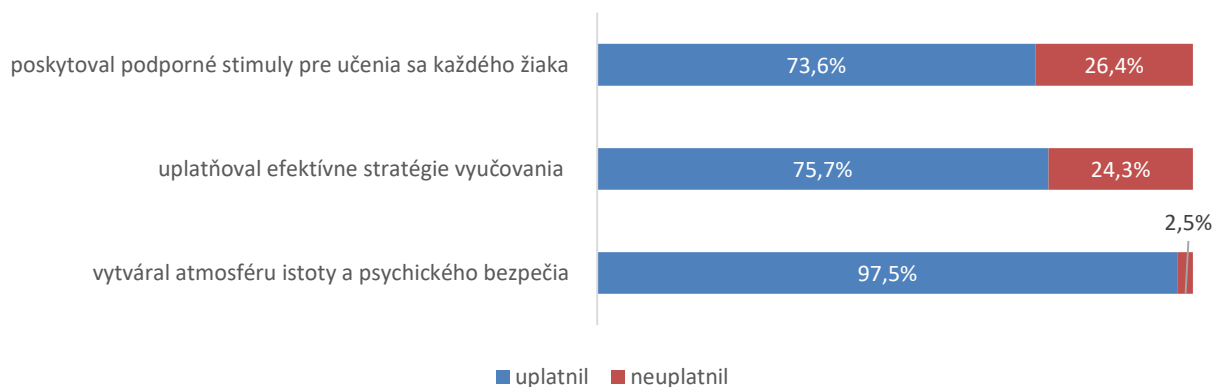
Graf 7 Preukázanie kompetencií k celoživotnému učeniu žiakov, sociálnych a občianskych kompetencií na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Graf 7a Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Graf 8 Poskytovanie podporných stimulov učiteľom pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka na sledovaných vyučovacích hodinách v nižšom strednom vzdelávaní

Výrazné pozitíva

- vytváranie atmosféry istoty a psychického bezpečia pre žiakov vo výchovno-vzdelávacom procese.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- zadávanie úloh na rozvoj vyšších myšlienkových procesov zameraných na rozvíjanie hodnotenia a tvorivosti,
- vytváranie priestoru pre hodnotenie vlastných a spolužiakových učebných výkonov na vyučovacích hodinách,
- vytváranie priestoru pre žiakov pre prácu s IKT.

RIADENIE ŠKOLY

Škola realizovala výchovu a vzdelávanie prostredníctvom **školského vzdelávacieho programu** (ŠkVP) vypracovaného osobitne pre primárne vzdelávanie s názvom *Moderne a hravo v našej škole* a pre nižšie stredné vzdelávanie s pomenovaním *Moderne a zaujímavo v našej škole*, ktorých štruktúra zodpovedala ustanoveniam školského zákona. Vlastné ciele školy smerovali k rozvíjaniu všetkých kľúčových kompetencií žiakov a zameriavali sa aj na osobnostný rozvoj, sociálne cítenie žiakov a na utváranie vzťahu žiakov k zdravému spôsobu života. Kontrolovaný subjekt v základnom dokumente deklaroval aj svoju profiláciu smerujúcu k vzdelávaniu žiakov v cudzích jazykoch a k získavaniu digitálnych zručností. Počas školskej inšpekcie však bolo zistené, že pre prezentované zámery školy v edukácii žiakov neboli na škole vytvorené podmienky. V procese učenia sa mali žiaci možnosť využívať IKT iba na jednej tretine sledovaných hodín a cudzie jazyky¹³ zaradené do učebného plánu (UP) od 5. ročníka boli vyučované neodborne.

Výchova a vzdelávanie žiakov so ZZ zaradených do špeciálnych tried boli realizované podľa vypracovaného **ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom MP pre primárne vzdelávanie - ISCED 1** (ŠkVP - MP), ktorého štruktúra zodpovedala štátom stanovenému príslušnému vzdelávaciemu programu. Prioritné ciele ŠkVP - MP boli zamerané na rozvoj osobnosti žiakov s cieľom dosiahnuť v závislosti od individuálnych možností čo najvyšší stupeň ich sociálneho a pracovného začlenia. Deklarované materiálo-technické a priestorové podmienky zodpovedali skutočnému stavu, avšak charakteristika pedagogického zboru, ktorý vzdelával žiakov s MP v špeciálnych triedach, reálnemu stavu nezodpovedala. Napriek tomu, že škola deklarovala v pedagogickom zbere prítomnosť 7 učiteliek kvalifikovaných v odbore špeciálna pedagogika, zo 7 špeciálnych tried vyučovali iba v 4 triedach. V ostatných špeciálnych triedach pre žiakov s MP si dopĺňali úväzky učiteľa bez získaného vzdelania v odbore špeciálna pedagogika¹⁴. Škola ďalej v dokumente prezentovala aktívnu účasť PA pri vzdelávaní žiakov zo SZP v špeciálnych triedach, no priamym pozorovaním vyučovacích hodín a kontrolou rozvrhu hodín PA sa ich účasť pri edukácii tejto skupiny žiakov nepotvrdila.

UP pre ročníky primárneho a nižšieho stredného vzdelávania korešpondovali s rámcovým UP štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP). Na 1. stupni boli disponibilné hodiny v bežných triedach využité na zavedenie predmetu ANJ (1. a 2. ročník) a na posilnenie predmetov MAT (1. až 4. ročník) a SJL (3. ročník). Na 2. stupni boli disponibilné hodiny v bežných triedach aplikované na zavedenie nových predmetov informatika (INF) (9. ročník), NEJ a RUJ (5. až 9. ročník) a na posilnenie predmetov ANJ (6. ročník), SJL (7. a 9. ročník), MAT (5. až 8. ročník) a CHE (9. ročník). UP špecializovaných tried boli totožné s UP bežných tried s výnimkou 5. a 6. ročníka, v ktorých 2 disponibilné hodiny neboli využité na zavedenie predmetu druhý cudzí jazyk, ale na posilnenie predmetov SJL a telesná a športová výchova. Poznámky k UP boli čiastočným opisom poznámok rámcového UP, pričom neobsahovali vlastné poznámky konkretizujúce všetky špecifiká organizácie vyučovania školy. Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb bola disponibilnými hodinami posilnená len v špecializovaných triedach 5. a 6. ročníka.

¹³ Nemecký jazyk (NEJ) a ruský jazyk (RUJ).

¹⁴ V špeciálnych triedach bolo až 55,4 % vyučovacích hodín vyučovanými PZ bez získaného vzdelania v odbore špeciálna pedagogika.

Súčasťou ŠkVP - MP boli UO a aj UP, ktorý akceptoval rámcový UP pre žiakov s ľahkým stupňom MP pre primárne vzdelávanie. Disponibilné hodiny škola využila na posilnenie vyučovania predmetov SJL, MAT, PDA, VEU, fyzika (FYZ), biológia (BIO), dejepis (DEJ) a OBN.

Učebné osnovy (UO) predmetov primárneho a nižšieho stredného vzdelávania vrátane predmetov, ktoré mali disponibilnými hodinami zvýšenú časovú dotáciu, boli totožné so vzdelávacími štandardami ŠVP. Pre novozavedené predmety¹⁵ mala škola vypracované vlastné UO so stanoveným obsahom vzdelávania.

Škola mala v ŠkVP uvedený spôsob realizácie všetkých **prierezových tém** v primárnom a v nižšom strednom vzdelávaní. Ich ciele boli začlenené do obsahovo blízkych vyučovacích predmetov a uskutočňovali sa aj prostredníctvom rôznych projektov, kurzov, exkurzií, didaktických hier, účelových cvičení, výletov a ďalších aktivít.

V základnom dokumente škola prezentovala **vytváranie podmienok pre žiakov so ŠVVP**, a to predovšetkým pre žiakov so ZZ, z ktorých takmer všetci pochádzali z málo podnetného rodinného prostredia. Napriek vysokému počtu žiakov so ŠVVP však neboli na škole vytvorené vhodné personálne podmienky pre ich vzdelávanie. V škole absentovali pozície školského špeciálneho pedagóga a školského psychológa, ktorí by vykonávali so žiakmi individuálne intervencie a poskytovali vyučujúcim a zákonným zástupcom žiakov odbornú pomoc. Počet PA (2), ktorých prítomnosť by výrazne zefektívnila edukáciu žiakov, bol nepostačujúci. Napriek tomu, že až 26 % žiakov pochádzalo zo SZP, škola v základnom dokumente nekonkretizovala ciele a podmienky na výchovu a vzdelávanie týchto žiakov. **Dokumentácia žiakov so ŠVVP** vzdelávaných v špeciálnych triedach a vzdelávaných formou školskej integrácie bola vypracovaná v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a bola vedená na tlačivách podľa vzorov schválených a zverejnených ministerstvom školstva. Špecifiká edukácie začlenených žiakov so ZZ boli rozpracované v individuálnych vzdelávacích programoch (IVP), v ktorých boli okrem iného zakomponované odporúčania z diagnostických vyšetrení realizovaných zariadeniami poradenstva a prevencie. S obsahom IVP boli preukázateľne oboznámení zákonní zástupcovia žiakov.

ŠkVP bol prerokovaný v pedagogickej rade i v rade školy a zverejnený na webovom sídle školy.

Škola uskutočňovala výchovu a vzdelávanie podľa ŠkVP, ktorý bol prehľadným a aktualizovaným dokumentom. Jeho úroveň však znižovalo nevypracovanie vlastných poznámok k UP s ohľadom na podmienky školy, absentovalo zadefinovanie cieľov podmienok výchovy a vzdelávania žiakov so SZP a reálnosť cieľov zameraných na vzdelávanie v oblasti cudzích jazykov a tiež vzdelávanie žiakov so ŠVVP nezodpovedalo personálnym podmienkam školy.

Škola mala vypracovanú **pedagogickú dokumentáciu** konkretizujúcu proces výchovy a vzdelávania žiakov. Triedne knihy a katalógové listy žiakov boli vedené ako elektronické dokumenty, pričom triedne knihy boli na konci školského roka vytlačené v listinnej podobe. V listinnej podobe boli vedené aj protokoly o komisionálnej skúške, ktoré obsahovali všetky náležitosti podľa vzorov schválených ministerstvom školstva vrátane príloh¹⁶. Nedostatky sa vyskytli vo vedení katalógových listov žiakov, v ktorých nebolo zaznamenané odôvodnenie

¹⁵ ANJ v 1. a 2. ročníku, NEJ a RUJ v 5. a 6. ročníku a INF v 9. ročníku.

¹⁶ Rozhodnutie riaditeľky školy; zadanie úloh; stupnica hodnotenia; žiakom vypracované písomné úlohy.

udelenia zníženého stupňa zo správania. Všetky dokumenty školy vrátane interných smerníc a predpisov¹⁷ boli začiatkom školského roka prerokované v pedagogickej rade školy.

Vedenie školy podporovalo **odborný rast PZ** v súlade s cieľmi a zameraním školy. Po prerokovaní v pedagogickej rade a po schválení zriaďovateľom vydala riaditeľka školy *Ročný plán profesijného rozvoja*, ktorý bol súčasťou *Plánu profesijného rozvoja na roky 2019-2023*. Za obdobie ostatných 2 rokov sa PZ najčastejšie zúčastnili vzdelávacích aktivít zameraných najmä na oblasť sprístupňovania obsahu vzdelávania jednotlivých vyučovacích predmetov, na rozvoj funkčných zručností, na digitálne spracovanie učebných materiálov či inovácie foriem a metód vo vzdelávaní¹⁸, ktoré vzhľadom na zistenia zo sledovaných hodín zefektívniili edukačný proces. Kontrolovaný subjekt ďalej prezentoval, že väčšina PZ absolvovala vzdelávanie orientované na bádateľské metódy vyučovania v prírodovedných predmetoch, ktoré však bolo školskými inšpektormi na sledovaných hodinách zaznamenané len na vyučovacích hodinách predmetu CHE. Riaditeľka školy predložila *Plán manažérskeho a profesijného rozvoja* vypracovaný na aktuálny školský rok, v ktorom mala okrem iného stanovené konkrétne ciele zamerané napr. na oblasť rozvoja svojej odbornej spôsobilosti, strategického rozvoja školy či orientácie v školskej legislatíve.

Riaditeľka školy vydávala **rozhodnutia**¹⁹ v súlade s platným právnym predpisom. V aktuálnom školskom roku 2 žiačky na základe rozhodnutia riaditeľky školy plnili povinnú školskú dochádzku mimo územia SR. Kontrolovaný subjekt zrealizoval v minulom školskom roku 3 komisionálne skúšky súvisiace so vzdelávaním žiaka v škole mimo územia SR v súlade s platným právnym predpisom.

Poradnými orgánmi riaditeľky školy bolo 7²⁰ metodických orgánov (MO), ktoré pracovali podľa vypracovaných plánov. Na ich jednotlivých zasadnutiach bola okrem iného pozornosť venovaná stanoveniu jednotných kritérií hodnotenia výsledkov žiackych vedomostí preverovaných písomnou a ústnou formou, plneniu UO a tiež tematickým plánom vyučovacích predmetov. Členovia jednotlivých MO vyhodnocovali výchovno-vzdelávacie výsledky žiakov, vyjadrovali sa k práci slaboprospeievajúcich žiakov a žiakov so ŠVVP, avšak v prevažnej miere iba na úrovni štatistických údajov bez hlbšej analýzy vzdelávacích problémov a bez predkladania návrhov a odporúčaní či prijímania opatrení na zlepšenie daného stavu. Interným vzdelávaním bola podľa predloženej dokumentácie venovaná pozornosť predovšetkým rozvíjaniu digitálnych zručností PZ, a to školením v oblasti využívania online programov a aplikácií vo vyučovacom procese (tvorba interaktívnych cvičení, slovných hier, oboznámenie s programami Canva, Wordwall, Padlet a Learning apps), ktoré zastrešovali PZ školy so získaným osvedčením. Na sledovaných hodinách však nebol zreteľný pozitívny dopad interného vzdelávania učiteľov v oblasti digitálnych zručností, pretože IKT boli v edukácii

¹⁷ Plán vnútroškolskej kontroly; plány metodických orgánov; zápisnice z poradných orgánov riaditeľa školy; plán profesijného rozvoja; systém hodnotenia vyučovacích predmetov; plány jednotlivých koordinátorov; smernica k riešeniu šikanovania; smernica k prešetrovaniu sťažnosti a pod.

¹⁸ Podpora a vzdelávanie kreatívneho myslenia; Myšlienkové mapy; Využitie prostriedkov edukačného portálu VIKI na tvorbu didaktických materiálov; Vzdelávanie s podporou aplikácie Wordwall a Learning APPS a i.

¹⁹ Rozhodnutie o prijatí žiaka do školy; rozhodnutie o prijatí žiaka prestupom; rozhodnutie o oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy; rozhodnutie o oslobodení žiaka od vzdelávania sa vo vyučovacom predmete 2. cudzí jazyk; rozhodnutie o povolení plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia SR; rozhodnutie o povolení vykonať komisionálnu skúšku.

²⁰ 2 metodické združenia a 5 predmetových komisií.

žiakov využívané v prevažnej miere na prezentáciu a iba na približne tretine vyučovacích hodín s ňou mali možnosť pracovať žiaci.

Riaditeľka školy riadila pedagogické procesy na úrovni školy, podporovala profesijný rozvoj PZ v súlade s koncepcným zámerom školy, avšak nie všetky oblasti vzdelávania mali pozitívny dopad na efektivitu práce učiteľov.

Súčasťou dokumentácie školy bol vypracovaný **system kontrolly a hodnotenia** vedomostí žiakov, ktorý bol prerokovaný v poradných orgánoch riaditeľky školy, a s ktorým boli žiaci oboznámení na začiatku školského roka. Stanovený systém hodnotenia žiakov rešpektoval príslušné metodické pokyny na hodnotenie žiaka základnej školy a na sledovaných hodinách bol učiteľmi dodržiavaný. Kontrolou zápisnice z pedagogickej rady bolo zistené, že v 1. polroku aktuálneho školského roka v škole neprospelelo 43 žiakov a 16 žiakom bol udelený znížený stupeň zo správania. Informovanie zákonných zástupcov o nedostatočných vzdelávacích výsledkoch týchto žiakov a o zhoršení ich správania však škola nevedela preukázateľne zdokladovať. Hodnotenie PZ vedúcimi zamestnancami bolo realizované na základe stanovených kritérií a zamerané na úroveň profesijných kompetencií zamestnanca, na efektivitu vzdelávacieho procesu, na komunikáciu so žiakmi a okolím a na intenzitu profesijného rastu. Kontrolná činnosť vedenia školy bola obsiahnutá v pláne vnútroškolskej kontroly, v ktorom boli konkretizované oblasti kontroly, ako aj jej formy a metódy. Primárna pozornosť bola venovaná kontrole úrovne výchovno-vzdelávacieho procesu. V 1. polroku školského roka 2022/2023 vedenie školy vykonalo spolu 25 hospitácií s vopred stanovenými sledovanými javmi. Výsledky kontroly úrovne edukácie žiakov boli analyzované a zovšeobecnené v samostatnom dokumente, s ktorým boli PZ oboznámení na zasadnutiach poradných orgánov školy. K zisteným nedostatkom a k oblastiam, ktoré si podľa výsledkov kontroly vyžadovali zlepšenie, však neboli prijímané opatrenia.

Riaditeľka školy sa vyjadrila, že systematické plánované **sebahodnotenie**, ktoré by zlepšilo úroveň výchovy a vzdelávania v škole, považovala za užitočný nástroj kvality práce školy, ale v kontrolovanom subjekte sa nerealizovalo.

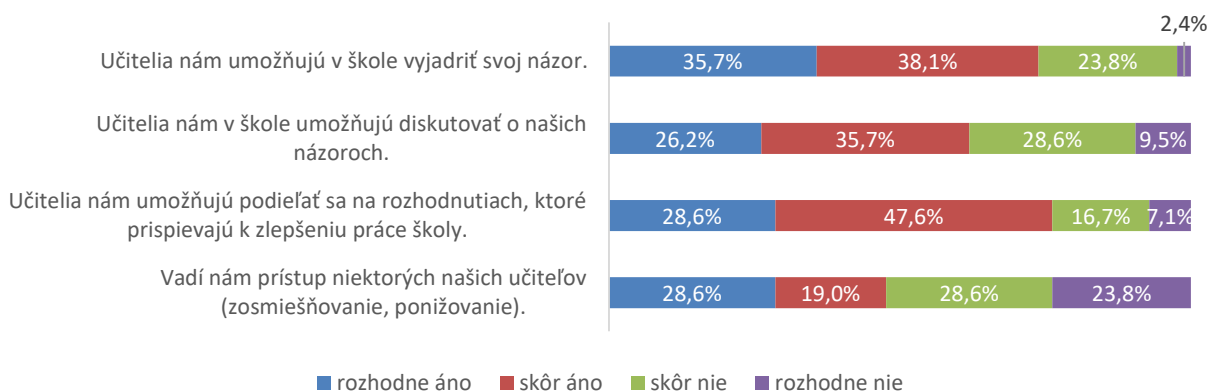
Vedúci PZ školy systematicky monitorovali a vyhodnocovali zistený stav vo výchovno-vzdelávacej oblasti, avšak neprijímali konkrétne opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, čo znižovalo efektivitu kontrolného systému školy.

Z dotazníka zadaného ŠŠI vyplynulo, že PZ **klímu školy** považovali za otvorenú, vyznačujúcu sa demokratickým štýlom riadenia školy a vzájomnou dôverou, toleranciou i súdržnosťou v učiteľskom zbore. Vzájomné vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi ŠŠI posudzovala na základe analýzy dotazníka zadaného 42 žiakom 8. a 9. ročníka (*Graf 9*). Z vyhodnotenia odpovedí žiakov vyplynulo, že vzťahy s učiteľmi nepovažovali za dostatočne optimálne a korektné. Takmer polovici respondentov (47,6 %) prekážal prístup niektorých vyučujúcich, pričom pociťovali z ich strany zosmiešňovanie, ponižovanie či kladenie neprímeraných nárokov. Vyjadrovať svoje názory a postoje umožnili vyučujúci takmer trom štvrtinám žiakov (73,8 %), avšak diskutovať o nich nedostali príležitosť takmer dve pätiny respondentov (38,1 %). V časti dotazníka monitorujúceho efektivnosť stratégií využívaných učiteľmi sa takmer dve tretiny respondentov (64,3 %) vyjadrili, že ich vyučujúci viedli k samostatnému učeniu sa a k účinnému získavaniu poznatkov a približne rovnaká časť (66,6 %) uviedla, že učitelia im dávali možnosť hodnotiť výsledky svojej práce na vyučovacej hodine, čo však školskí inšpektori priamym pozorovaním zaznamenali iba na jednej tretine sledovaných hodín. Podľa väčšiny žiakov (88,1 %) učitelia pri objektívnom hodnotení ich práce poukazovali

aj na kvalitu či možnosti ako zlepšiť svoj výkon a dosiahnuť pokrok v učení sa. Nedostatočnú pozornosť učiteľov o ich záujmy a koničky pociťovali až dve tretiny (66,6 %) respondentov.

Kontrolovaný subjekt v menšej miere posilňoval **partnerstvo so zákonnými zástupcami** žiakov z MRK. Riaditeľka školy v rozhovore, ako aj väčšina učiteľov v dotazníku síce deklarovali stretnutia s rodičmi a žiakmi aj mimo triednych aktívov v priebehu školského roka organizovaním rôznych spoločenských akcií²¹, čo však v dotazníku so zameraním na úspešnosť vo vzdelávaní nepotvrdili viac ako štyri pätiny opýtaných žiakov (85,7 %).

Graf 9 Vzťahy medzi žiakmi a učiteľmi z pohľadu žiakov

Škola v ŠkVP deklarovala podporu bezkonfliktného spolužitia a rešpektovanie individuality žiaka bez ohľadu na jeho odlišnosti. V dotazníku zadaného ŠŠI 55 žiakom 6. a 7. ročníka zameraného na **bezpečnosť školského prostredia** takmer všetci (92,7 %) respondenti školu vnímali ako bezpečné prostredie a cítili sa v nej príjemne a bezstarostne. Svojich vyučujúcich väčšina žiakov (87,3 %), ako aj približne rovnaká časť (80,0 %) opýtaných členov školského parlamentu (ŠkP), považovala za tolerantných ľudí, ktorí prejavy nevhodného správania spolužiakov vedeli riešiť dôsledne a spravodlivo. Neprimerané a rušivé správanie spolužiakov počas vyučovania vadilo takmer polovici respondentov (43,6 %). Voľný čas cez prestávky takmer všetci žiaci (96,4 %) využívali najmä na rozhovory so spolužiakmi a rôznym športovým aktivitám sa v tomto čase venoval každý druhý respondent (51 %). Štyri pätiny (80,0 %) žiakov potvrdili, že v škole nedochádzalo cez prestávky k vysmievaniu sa spolužiakom pre ich akúkoľvek inakosť, ale slovné spory či provokácie medzi spolužiakmi pozoroval každý piaty respondent (20,0 %). Svedkom údajného šikanovania bola približne tretina žiakov (31 %), pričom všetci deklarovali, že by ubližovaným spolužiakom pomohli v prípade potreby. Takmer pätina opýtaných (18,2 %) uviedla, že bola v škole údajne šikanovaná, a to najmä v triede počas prestávky. K problematike šikanovania sa v dotazníku vyjadrili aj členovia ŠkP. V odpovediach uviedli, že by sa svojho spolužiaka zastali, ak by boli svedkom jeho údajného šikanovania. Viac ako štyri pätiny žiakov (86,7 %) potvrdili, že v prípade potreby by sa v takýchto nepríjemných situáciách mohli spoľahnúť na podporu a ochranu zo strany učiteľov. Podľa zistení školských inšpektorov vyučujúci svojimi postojmi a vzťahom k žiakom prispievali k priaznivej sociálnej klíme, ktorá počas inšpekčného výkonu bola zaznamenaná na takmer všetkých kontrolovaných hodinách.

²¹ Vianočná akadémia; Deň matiek; Krížová cesta; Deň piknikov; Týždeň hlasného čítania a pod.

Kontrolovaný subjekt v aktuálnom školskom roku zriadil na účely kompenzácie chýbajúceho obsahu vzdelávania **špecializované triedy**, v ktorých sa vyučovali žiaci, u ktorých bolo kontrolným vyšetrením vylúčené MP, a žiaci s nepotvrdeným MP. Škola neevidovala žiakov migrantov z Ukrajiny alebo žiakov cudzincov.

Na konci školského roka 2021/2022 škola evidovala 1 žiaka nižšieho stredného vzdelávania, ktorý neprospeš z 3 predmetov a 24 žiakov²², ktorí predčasne ukončili povinnú školskú dochádzku v nižšom ako 9. ročníku. Všetci v aktuálnom školskom roku pokračujú v štúdiu na strednej odbornej škole v dvojročnom učebnom odbore. V aktuálnom školskom roku v 1. polroku neprospešelo 43 žiakov²³ prevažne z predmetu MAT a SJL na primárnom vzdelávaní a na nižšom strednom vzdelávaní z predmetov FYZ a CHE. K najčastejším príčinám neúspechu žiakov riaditeľka školy zaradila nevyhovujúce sociálne zázemie rodiny, z toho vyplývajúce nesprávne postoje žiakov k učeniu sa a nepravidelnú dochádzku do školy. Učitelia identifikovali príčiny školského neúspechu žiakov vo vzdelávaní, avšak k zisteným nedostatkom neprijímali efektívne opatrenia. Príčiny neprospievania žiakov zisťovali školskí inšpektori zadaním dotazníka 6 vyučujúcim a rozhovormi so 7 žiakmi, ktorí vykazovali nedostatočný prospech. Riaditeľka školy uviedla, že edukačnými problémami **menej úspešných žiakov** (MUŽ) sa zaoberali na zasadnutiach poradných orgánov školy, čo však len čiastočne potvrdzovali predložené zápisnice. Vyučujúci za najviac využívané formy podpory MUŽ vo vyučovacom procese označili rovesnícke učenie, individuálny prístup, diferenciaciu úloh či formatívne hodnotenie. Žiaci v rozhovoroch alternatívu rovesníckeho učenia neuviedli. Takmer tri štvrtiny žiakov (71,4 %) pozitívne vnímalo povzbudenie a tiež pochvalu od učiteľov za správne vyriešenie úlohu, ako aj opätovne vysvetlené učivo v prípade jeho nepochopenia a riešenie menej náročných úloh na vyučovacích hodinách potvrdili viac ako štyri pätiny žiakov (85,7 %). Tá istá časť žiakov uviedla, že ich rodičov učitelia pozývali do školy a informovali ich o pokroku či neúspechu v niektorom vyučovacom predmete. Väčšina vyučujúcich (83,3 %) uviedla, že zákonných zástupcov MUŽ zapájali do činnosti školy a spoločne sa stretávali aj na akciách organizovaných školou mimo vyučovania, čo však viac ako štyri pätiny žiakov nepotvrdili (85,7 %). Ani jeden opýtaný žiak neuviedol, že by sa stretával s učiteľmi v popoludňajšom čase na doučovaní, hoci polovica učiteľov v dotazníku takúto formu podpory MUŽ uviedla. Účasť v projekte *Spolu múdrejší I. – III.* označilo vedenie školy za školou prijaté opatrenie, ktoré najviac pomohlo tejto skupine žiakov. Komplexný systém opatrení zameraný na eliminovanie školského neúspechu žiakov však škola nemala vypracovaný, čo malo negatívny dopad na zlepšenie vzdelávacích výsledkov MUŽ. Nepriaznivý stav podporovalo aj zistenie, že škola nemala zriadený školský podporný tím, nezamestnávala školského špeciálneho pedagóga alebo školského psychológa a v škole pôsobili len 2 PA.

Kurzy pre fyzické osoby, ktoré nezískali nižšie stredné vzdelanie podľa vyjadrenia riaditeľky škola neorganizovala.

Škola umožňovala prezentovať žiakom vedomosti v predmetových olympiádach a vedomostných súťažiach²⁴, v ktorých boli prevažne úspešní. Žiaci sa zúčastňovali rôznych exkurzií²⁵, spoločenských a kultúrnych podujatí²⁶, charitatívnych akcií a rozmanitých aktivít²⁷.

²² 2 žiaci 6 ročníka, 17 žiakov 7. ročníka a 5 žiakov 8. ročníka.

²³ 1. stupeň – 32 žiakov a 2. stupeň – 11 žiakov.

²⁴ Celoštátne kolo Ypsilon – slovína je hra 1. miesto.

²⁵ Botanická záhrada Košice; Planetárium Prešov.

²⁶ Oslavy 75. výročia školy; Vianočná akadémia; podujatie na Mikuláša a karneval.

²⁷ Zbierky pre deti na Ukrajine, deti zo sociálne menej podnetného prostredia, deti so ZZ a pod.

Partnerstvo nadviazala s regionálnymi i zahraničnými školami²⁸, spolupracovala s poradenskými zariadeniami²⁹, ako aj s rôznymi organizáciami i inštitúciami³⁰. Kontrolovaný subjekt informoval verejnosť o realizovaných školských a mimoškolských aktivitách prostredníctvom webového sídla, sociálnych sietí a školských médií³¹. Škola viedla **záujmovú činnosť** vzdelávacieho, kultúrneho, športového či umeleckého charakteru, do ktorej bola zapojená väčšina žiakov školy. Riaditeľka školy v rozhovore uviedla, že žiakov z MRK hlavne primárneho vzdelávania vyučujúci v rámci krúžkovej činnosti doučovali v popoludňajšom čase. Ich prítomnosť na krúžkovej činnosti školskí inšpektori nemohli overiť, pretože v čase komplexnej inšpekcie na pokyn riaditeľky školy táto činnosť nebola vykonávaná. Negatívnym zistením bola aj neúčast žiakov z MRK v školskom klube detí, ktorá by výrazne prispela k ich napredovaniu v učení sa.

Vedúci PZ venovali menšiu pozornosť vytváraniu pozitívnym vzťahom medzi školou a zákonnými zástupcami žiakov z MRK. Opatrenia zamerané na podporu MUŽ nemali komplexný charakter, čo výrazne znižovalo ich efektívnosť.

Výchovné poradenstvo v škole zaisťovala poverená PZ. Z dokumentácie výchovnej poradkyne (VP) vyplynulo, že svoju činnosť realizovala podľa vypracovaného *Plánu výchovného poradcu*, ktorý obsahoval časový harmonogram činností v oblasti poskytovania poradenstva pri riešení výchovno-vzdelávacích a osobnostných problémov PZ, žiakom a ich zákonným zástupcom. VP v spolupráci s koordinátorom prevencie a rôznymi inštitúciami³² organizovala aktivity zamerané na prevenciu sociálno-patologických javov, avšak nemala vypracovaný plán stretnutí s triedami so zameraním na pozitívne vzťahy medzi účastníkmi školského vyučovania. V dotazníku určeného pre žiakov 6. a 7. ročníka zameraného na bezpečnosť školského prostredia tri pätiny žiakov (60,0 %) potvrdili účasť na aktivitách zameraných na riešenie konfliktov medzi žiakmi v triede. Vyučujúci viedli žiakov k vzájomnej tolerancii, spolupráci a k rešpektovaniu, čo v dotazníku potvrdili takmer tri štvrtiny respondentov (72,7 %). Z odpovedí členov ŠkP v dotazníku vyplynulo, že tretina členov nespupracovala s VP na skvalitnenie vzájomných vzťahov medzi žiakmi v triednych kolektívoch a takmer polovica (46,6 %) nebola výchovnou poradkyňou prizývaná k riešeniu výchovných problémov svojich spolužiakov. Pri organizácii vzdelávania pre učiteľov a konzultáciách ohľadne edukácie žiakov so ŠVVP spolupracovala s odbornými zamestnancami poradenského zariadenia³³ a metodickú pomoc poskytovala hlavne učiteľom vzdelávajúcich žiakov s edukačnými problémami. V súčinnosti s triednymi učiteľmi a vedením školy sa VP zúčastňovala na riešení výchovných problémov žiakov, kde navrhovala výchovné intervencie cielené na pozitívne formovanie osobnosti žiakov. V rámci stanovených konzultačných hodín VP ponúkala konzultácie žiakom aj ich zákonným zástupcom. V dotazníku takmer všetci (89,1 %) respondenti potvrdili, že vedia, kto z učiteľov je VP, avšak negatívnym zistením bolo,

²⁸ Základná škola Davidov; Stredná odborná škola drevárska Vranov nad Topľou; Základná škola, Dolní Rožínka Česká republika.

²⁹ Centrum poradenstva a prevencie (CPaP), Bernolákova 95, Vranov nad Topľou; CPaP, Kpt. Nálepku 18, Trebišov.

³⁰ Živica n. o.; Občianske združenie Klub priateľov školy; Stacionár pre seniorov Sačurov a iné.

³¹ Školská televízia ALVA; školský rozhlas; školský občasník KVAPKA.

³² Regionálny úrad verejného zdravotníctva (RÚVZ) Vranov nad Topľou; Úrad práce sociálnych vecí a rodiny (UPSVaR) Vranov nad Topľou, Okresné riaditeľstvo policajného zboru (OR PZ) vo Vranove nad Topľou, CPaP Vranov nad Topľou; Informačná kancelária pre obete trestných činov v Prešove a iné.

³³ CPaP Vranov nad Topľou.

že až 83,6 % žiakov sa jej nezdôverovalo so svojimi problémami a nikto z respondentov necítil potrebu sa s ňou skontaktovať v prípade údajného šikanovania. I napriek tomu, že škola evidovala žiakov s výraznými výukovými problémami, VP nemala zdokumentované aktivity, ktoré by eliminovali školský neúspech týchto žiakov.

Funkciu **kariérového poradcu** (KP) v škole vykonávala VP, ktorá neabsolvovala vzdelávanie zamerané na kariérové poradenstvo. Kontrolovaný subjekt znížením základného úväzku učiteľky, úpravou rozvrhu hodín, vyčlenením osobitnej miestnosti a zabezpečením IKT s prístupom na internet vytvoril optimálne pracovné podmienky pre činnosť KP. Dokumentáciu týkajúcu sa kariérového poradenstva nemala KP vypracovanú v samostatnom dokumente, ale hlavné úlohy boli zapracované v *Pláne výchovného poradcu*. V oblasti profesijnej orientácie KP poskytovala žiakom a ich zákonným zástupcom informácie o typoch a druhoch škôl, o študijných odboroch, ako aj o formách odborného, duálneho a technického vzdelávania, pričom efektívne kooperovala so strednými školami a s poradenským zariadením. Podporu a poradenstvo pri rozhodovaní sa o ďalších možnostiach štúdia poskytovala aj MUŽ, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku. Takmer všetci žiaci (90,5 %) 8. a 9. ročníka v dotazníku zameraného na poskytovanie kariérového poradenstva uviedli, že vedeli kto z učiteľov školy je KP a považovali za dôležité mať takéhoto učiteľa v škole. O vyhradených konzultačných hodinách KP pre žiakov, počas ktorých sa s ňou mohli radiť o výbere školy, vedela viac ako polovica opýtaných žiakov (54,8 %), ktorá aj túto možnosť osobného rozhovoru využila. Účasť rodičov na stretnutí s KP, kde im boli poskytnuté informácie o školách, na ktorých môžu študovať potvrdili iba dve pätiny žiakov (40,5 %). Vo svojich odpovediach takmer všetci (90,4 %) respondenti vyjadrili spokojnosť s tým, že im škola ponúkala dostatok informácií o možnostiach ďalšieho štúdia.

V kontrolovanom subjekte bola ustanovená pozícia **koordinátora prevencie**, ktorý svoju činnosť realizoval na základe vypracovaného plánu práce zameraného prevažne na aktivity³⁴ z oblasti prevencie sociálno-patologických javov a bezpečného školského prostredia. Pri realizovaní preventívnych činností spolupracoval s VP a rôznymi inštitúciami³⁵. V aktuálnom školskom roku škola zriadila tzv. mobilný tím³⁶ (MT), ktorého úlohou bolo prostredníctvom dotazníka monitorovať a odhaľovať nevhodné správanie žiakov v triednych kolektívoch. Výsledky dotazníka následne analyzovali, oboznámili s nimi učiteľov a v prípade negatívnych zistení prijímali opatrenia³⁷, ktoré následne v problémových triedach realizovali. V dotazníku zadaného ŠŠI takmer tri štvrtiny žiakov (72,7 %) uviedli, že vedia, kto z učiteľov je školský koordinátor prevencie.

Na škole nebola zriadená pozícia **školského špeciálneho pedagóga ani školského psychológa**, čím vzhľadom na počet žiakov zo SZP a so ZZ nebolo zabezpečené interné odborné poradenstvo pre PZ, žiakov a ich zákonných zástupcov.

Činnosť **2 PA** bola metodicky usmerňovaná učiteľkami a orientovaná na poskytovanie pomoci žiakom so ŠVVP pri prekonávaní bariér vo výchove a vzdelávaní, avšak len v dvoch

³⁴ Drogové závislosti - interaktívny cyklus prednášok; besedy so zameraním na šikanovanie a kyberšikanovanie, ako aj na prevenciu a predchádzanie kriminality mládeže a iné.

³⁵ UPSVaR Vranov nad Topľou; OR PZ vo Vranove nad Topľou; CPaP Vranov nad Topľou a pod.

³⁶ MT tvorilo vedenie školy, VP, koordinátor prevencie a riešenia šikanovania a triedni učiteľia.

³⁷ Realizácia triednických hodín na tému šikanovania a kyberšikanovania; besedy a námetové hry zamerané na akceptovanie inakosti.

bežných triedach primárneho vzdelávania³⁸. Počet PA bol k počtu a štruktúre žiakov so ŠVVP nepostačujúci.

Podpora pri prekonávaní bariér vo výchove a vzdelávaní žiakov s výraznými vzdelávacími problémami nebola dostatočne funkčná a efektívna.

Riadenie školy bolo na priemernej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Riaditeľka školy a jej zástupkyne spĺňali **kvalifikačné predpoklady** a požiadavky na výkon činnosti vedúceho PZ. Kontrolou predložených dokumentov o vzdelaní PZ bolo zistené, že jedna vyučujúca primárneho vzdelávania mala ukončené len vysokoškolské vzdelanie I. stupňa. **Odbornosť vyučovania** bola na škole zabezpečená na 83,9 % (1. stupeň 90,2 %, 2. stupeň 76,9 % a špeciálne triedy 85,9 %). V triedach primárneho vzdelávania boli čiastočne neodborne vyučované hodiny predmetu SJL, MAT a ANJ. V triedach nižšieho stredného vzdelávania sa neodborne vyučovali hodiny NEJ a RUJ a čiastočne neodborne hodiny SJL, ANJ, MAT, INF, OBN a predmetov výchovného zamerania. Medzi neodborne vyučované predmety v špeciálnych triedach patrili GEG a BIO a čiastočne neodborne výtvarná výchova a MAT.

Vedúci PZ aj ostatní PZ kontrolovaného subjektu, okrem 1 PZ primárneho vzdelávania, spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti PZ v príslušnej kategórii a podkategórii.

Škola realizovala výchovu a vzdelávanie žiakov v dvojpodlažnej účelovej budove, v ktorej mala celkom k dispozícii 31 kmeňových tried, 4 učebne INF, malú i veľkú telocvičňu, zrekonštruovanú školskú knižnicu s učebnou zónou, odborné učebne pre vyučovanie cudzích jazykov, BIO, DEJ, GEG, FYZ a CHE. Na vyučovanie techniky však nemala k dispozícii školskú dielňu. **V priestoroch** školských chodieb sa nachádzali oddychové zóny pre žiakov, 2 externé učebne a externá učebňa s interaktívnou podlahou. V areáli školy boli vybudované ďalšie 2 externé učebne s prístreškom, multifunkčné ihrisko, trávnaté futbalové ihrisko, volejbalové a hádzanárske ihrisko s neupraveným betónovým povrchom a 100 metrová antuková bežecká dráha s doskočiskom. Edukačný proces v telocvičniach a v odborných učebniach prebiehal podľa vypracovaných rozvrhov hodín. V priestoroch školy sa v čase mimo vyučovania realizovali rôzne záujmové a voľnočasové aktivity žiakov. Stravovanie žiakov bolo zabezpečené v školskej jedálni. Kontrolovaný subjekt nemal vybudovaný bezbariérový vstup ani bezbariérové prostredie.

Kontrolovaný subjekt poskytoval služby v účelne a esteticky upravenom prostredí, čím boli vytvorené vhodne priestorové podmienky pre edukáciu žiakov.

Škola bola, podľa vyjadrenia vedenia školy, dostatočne vybavená nielen **učebnicami a učebnými textami** schválenými ministerstvom školstva, ale aj odbornou a umeleckou literatúrou. Učebné priestory boli primerane vybavené učebnými pomôckami a vzhľadom na počet žiakov so ŠVVP škola disponovala taktiež dostatočným počtom kompenzačných a špeciálnych učebných pomôcok. Hospitačnou činnosťou bolo zistené, že učebné pomôcky boli používané takmer na všetkých sledovaných hodinách, čo zefektívňovalo vzdelávanie žiakov. Kontrolovaný subjekt disponoval dostatkom funkčnej digitálnej techniky, ktorú

³⁸ 4. A a 4. B trieda.

by v prípade dištančného vzdelávania poskytol všetkým učiteľom aj žiakom. Takmer všetky triedy, okrem špecializovaných, boli vybavené potrebnou didaktickou technikou, interaktívnymi tabuľami, dataprojektormi, notebookmi a multifunkčnými zariadeniami, avšak len na tretine vyučovacích hodín vyučujúci viedli žiakov k jej efektívnemu využívaniu na získavanie nových vedomostí. Riaditeľka školy v rozhovore uviedla, že špecializované triedy neboli vybavené didaktickou technikou z dôvodu opakovaného poškodzovania školského majetku.

Materiálno-technické podmienky školy umožňovali vzdelávanie každého žiaka a napĺňali vzdelávacie ciele stanovené v ŠkVP.

Školský poriadok (ŠP) bol vydaný riaditeľkou školy po prerokovaní v pedagogickej rade, avšak absentovalo jeho prerokovanie v rade školy. Zverejnený bol na verejne prístupnom mieste a upravoval všetky podrobnosti podľa platného právneho predpisu. Žiaci s ním boli preukázateľne oboznámení na začiatku školského roka a zákonní zástupcovia boli o jeho obsahu informovaní prostredníctvom webového sídla školy. V dotazníku zadaného žiakom 6. a 7. ročníka zameraného na bezpečnosť školského prostredia sa takmer tri štvrtiny (74,6 %) vyjadrili, že s učiteľmi analyzovali pravidlá uvedené v ŠP, nedisponovali však informáciou o tom, že mali možnosť niektoré pravidlá pripomenkovať prípadne meniť. Podľa troch štvrtín (73,4 %) členov ŠkP bola väčšina ich podnetov a návrhov vedením školy akceptovaná a zapracovaná do ŠP, čo v rozhovore potvrdila aj riaditeľka školy.

V školskom roku 2021/2022 žiaci vymeškali celkovo 59 913 vyučovacích hodín (1. stupeň 19 742 hodín a 2. stupeň 40 171 hodín), z toho bolo 8 526 neospravedlnených (z nich 89,4 % vymeškali žiaci z MRK). Škola v priebehu školského roka zaslala príslušným orgánom štátnej správy a obci 160 oznámení o žiakoch, ktorí neospravedlnene vymeškali viac ako 15 vyučovacích hodín v mesiaci. Škola od orgánu štátnej správy dostala 35 spätných oznámení o riešení problému s dochádzkou. Obec sa záškoláctvom zaoberala vo všetkých prípadoch. Na posilnenie disciplíny škola uložila 1 výchovné opatrenie, a to pokarhanie riaditeľkou školy. Zníženú známku zo správania za neospravedlnené hodiny malo len 18 žiakov školy, k čomu škola pristúpila až po vymeškaní viac ako 100 neospravedlnených hodín. Školou preferovaný štýl výchovného pôsobenia na žiakov nepodporoval udeľovanie výchovných opatrení či zníženého stupňa zo správania z dôvodu neospravedlnených hodín, pretože podľa vyjadrenia riaditeľky školy a jej skúseností z predchádzajúcich rokov nemali tieto postihy žiadny dopad na zlepšenie ich dochádzky. Počas komplexnej inšpekcie žiaci školy za 5 pracovných dní spolu vymeškali približne 2 804 vyučovacích hodín, z toho žiaci z MRK 1 986 hodín (71 %). V neformálnych rozhovoroch náhodne vybraní žiaci a ich zákonní zástupcovia pochádzajúci z MRK uviedli, že časti z nich bolo učiteľmi odporúčané, aby v čase školskej inšpekcie do školy nechodili. Toto tvrdenie riaditeľka školy aj pedagogickí zamestnanci označili za nepravdivé.

V kontrolovanom subjekte bol ustanovený **ŠkP**, ktorý svoju činnosť realizoval na základe vypracovaného štatútu a plánu práce na aktuálny školský rok. Analýzou predloženej dokumentácie vyplynulo, že členovia ŠkP mali možnosť ovplyvňovať dianie v škole a vyslovovať svoje nároky a požiadavky, ktoré boli vedením školy väčšinou akceptované. ŠŠI zadala 15 členom ŠkP dotazník za účelom zistenia miery ich participácie na chode školy, v ktorom všetci zhodne potvrdili, že pri zostavovaní plánu práce školy mali možnosť navrhovať aktivity a podnety pre zlepšenie práce školy. Rovnako sa vyjadrili, že svoje zvolenie do ŠkP vnímajú ako prejav dôvery svojich spolužiakov v snahe dosiahnuť výrazných zmien v škole. Účasť na riešení problémov v správaní sa žiakov spoločne s učiteľmi deklarovali tri pätiny členov ŠkP (60,0%).

Základné psychohygienické potreby žiakov boli v škole dodržiavané rešpektovaním stanoveného začiatku a konca vyučovania, dĺžkou vyučovacích hodín, organizáciou prestávok a určeného počtu vyučovacích hodín v jednom dni. V **organizácii vyučovania** boli zistené nedostatky súvisiace s prekročením stanoveného počtu žiakov v skupine pri vyučovaní predmetu ANJ³⁹, INF, technika a náboženská výchova⁴⁰ v 8. A triede a predmetu PVC v špeciálnych triedach v 6. ročníku⁴¹ a spojenom 8. a 9. ročníku⁴².

ŠŠI kontrolou **dokumentácie súvisiacej s organizovaním mimoškolských aktivít** zistila, že boli realizované na základe plánu organizačného zabezpečenia, ale bez preukázateľného písomného záznamu z poučenia o bezpečnosti a ochrane zdravia žiakov. Škola organizovala uvedené aktivity s písomným súhlasom zákonného zástupcu získaného na začiatku školského roka. Tento súhlas mal však iba všeobecný charakter a nebolo z neho zrejmé, či boli zákonní zástupcovia poučení o dôsledkoch svojho súhlasu, čo nebolo v súlade s platným právnym predpisom.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na dobrej úrovni.

2 ZÁVERY

Pozitívom sledovaných hodín vo vyučovaní učiteľom bolo vytváranie primeranej sociálnej klímy, efektívne využívanie učebných pomôcok, ako aj uplatňovanie hlavne formatívneho hodnotenia. V edukačnom procese si skvalitnenie vyžaduje oblasť rozvíjania poznávacích schopností na úrovni vyšších myšlienkových procesov pomocou úloh zameraných na oblasť hodnotenia a tvorivosti, ako aj vytváranie možností pre žiakov na prezentovanie hodnotiacich postojov. Zlepšenie si taktiež vyžaduje vytváranie priestoru pre žiakov na prácu s IKT v rámci vyučovacích hodín. Negatívnym zistením bolo, že adekvátne komunikačné kompetencie, ako kľúčové kompetencie vo vzdelávaní, nepreukázali žiaci z MRK, čo nepriaznivo ovplyvňovalo aj celkovú efektívnosť ich učenia sa.

V oblasti riadenia bola pozitívne hodnotená podpora profesijného rozvoja PZ a klíma školy, ktorá sa podľa zamestnancov školy vyznačovala vzájomnou dôverou a demokratickým prístupom vedenia školy k svojim zamestnancom. Zlepšenie v ŠkVP si vyžaduje stanovenie cieľov zodpovedajúcich reálnym podmienkam školy, konkretizovanie cieľov a podmienok výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP a vypracovanie vlastných poznámok k UP. Nedostatky v danej oblasti boli zistené vo vedení pedagogickej dokumentácie, ako aj v kontrolnej činnosti vedúcich PZ, ktorá súvisela s neinformovaním zákonného zástupcu o zhoršení prospechu a správania sa žiaka preukázateľným spôsobom a neprijímaním opatrení pri zistených nedostatkoch v edukácii žiakov. Výrazné zlepšenie si vyžadujú aj služby školy súvisiace s vytváraním vhodných podmienok na vzdelávanie žiakov so ŠVVP, pretože v škole napriek vysokému počtu týchto žiakov absentovala pozícia školského špeciálneho pedagóga alebo odborného zamestnanca a počet PA bol výrazne nedostatočný. I napriek neuspokojivým vzdelávacím výsledkom žiakov z MRK a ich nepravidelnej školskej dochádzke škola nemala vypracovaný komplexný systém opatrení zameraný na eliminovanie školského neúspechu žiakov, čo malo negatívny dopad na zlepšenie ich vzdelávacích výsledkov.

³⁹ Žiaci 8. A rozdelení vo všetkých uvedených predmetoch do 2 skupín žiakov v počte 18 a 13

⁴⁰ 23 žiakov v skupine

⁴¹ 6.AS - 8 žiakov a 6.BS - 7 žiakov v skupine.

⁴² 12 žiakov v skupine

V oblasti podmienok výchovy a vzdelávania boli silnou stránkou priestorové podmienky aj materiálno-technické vybavenie školy, čím boli vytvárané predpoklady pre úspešnú realizáciu edukačných cieľov stanovených v ŠkVP. Nedostatky sa vyskytli vo vedení dokumentácie súvisiacej s organizovaním školských a mimoškolských aktivít a v organizácii výchovno-vzdelávacieho procesu v bežných aj špeciálnych triedach v spojitosti s delením tried a zriaďovaním skupín v jednotlivých vyučovacích predmetoch.

Školská inšpekcia na hodnotenie škôl/školských zariadení používa tieto hodnotiace výrazy:

veľmi dobrý	– výrazná prevaha pozitív, drobné formálne nedostatky, mimoriadna úroveň
dobry	– prevaha pozitív, formálne, menej významné vecné nedostatky, nadpriemerná úroveň
priemerný	– vyrovnanosť pozitív a negatív, priemerná úroveň
málo vyhovujúci	– prevaha negatív, výrazné nedostatky, citeľne slabé miesta, podpriemerná úroveň
nevyhovujúci	– výrazná prevaha negatív, zásadné nedostatky ohrozujúce priebeh výchovy a vzdelávania
otvorená klíma školy	– je charakterizovaná vzájomnou dôverou v učiteľskom zbore, súdržnosťou kolektívu, angažovanosťou učiteľov, demokratickým štýlom riadenia školy, pričom systém riadenia je pevný a stabilný
uzavretá klíma školy	– je charakterizovaná nedôverou medzi učiteľmi a ich slabou angažovanosťou, v riadení školy je cítiť formalizmus, riaditeľ si udržiava odstup, chod školy a smerovanie školy sú učiteľom nejasné

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 7 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*neakceptovanie poznámok vzdelávacieho programu pre žiakov s MP - prekročenie maximálneho počtu žiakov v skupine pri vyučovaní predmetu PVC*),
2. § 30 ods. 6 v spojitosti s § 2 písm. z) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*organizovanie mimoškolských aktivít bez informovaných súhlasov zákonných zástupcov žiakov*),
3. § 94 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*v škole nepôsobil školský špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg, školský logopéd alebo školský psychológ*),

4. § 153 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*neprerokovanie ŠP s orgánmi školskej samosprávy*),
5. § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nesplnenie požiadavky vysokoškolského vzdelania 2. stupňa u PZ v triede primárneho vzdelávania*),
6. § 3 ods. 1 a 2 vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole (*prekročenie najvyššieho počtu žiakov v skupine pri vyučovaní predmetov náboženská výchova, cudzí jazyk, INF a technika*),
7. § 6 ods. 7 vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole (*nevypracovanie písomného záznamu o poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia*),
8. čl. 4 ods. 5 metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy (*neinformovanie zákonného zástupcu o zhoršení prospechu a správania sa žiaka preukázateľným spôsobom*),
9. čl. 9 ods. 3 metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy (*neodôvodnenie udelenia zníženého stupňa zo správania v katalógovom liste žiakov*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. **odporúča:**
 - a) vo vyučovacom procese rozvíjať poznávacie kompetencie na úrovni vyšších myšlienkových procesov so zameraním na rozvoj hodnotenia a tvorivosti,
 - b) vo vyučovacom procese vytvárať priestor pre hodnotenie vlastných a spolužiakových učebných výkonov,
 - c) vo vyučovacom procese poskytnúť žiakom priestor pre prácu s IKT,
 - d) vypracovať vlastné poznámky k UP,
 - e) doplniť do ŠkVP osobitosti a podmienky výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP,
 - f) v poradných orgánoch školy analyzovať príčiny školského neúspechu žiakov, prijímať opatrenia na jeho eliminovanie a vyhodnocovať ich účinnosť,
 - g) na základe výsledkov kontroly úrovne výchovno-vzdelávacieho procesu vedením školy ukladať opatrenia a kontrolovať ich plnenie,
 - h) vypracovať ucelený systém opatrení na podporu menej úspešných žiakov vo vzdelávaní a na zlepšenie školskej dochádzky žiakov z MRK, opatrenia systematicky kontrolovať, vyhodnocovať a v prípade ich neúčinnosti prijímať ďalšie opatrenia,
 - i) zabezpečiť počet PA podľa odporúčaní poradenských zariadení,
 - j) zriadiť školský podporný tím,

k) realizovať monitoring zameraný na odhaľovanie negatívnych prejavov v správaní žiakov, na základe zistení prijímať účinné opatrenia a preukázateľne kontrolovať ich plnenie.

2. **ukladá kontrolovanému subjektu prijať konkrétne opatrenia** na odstránenie zisteného nedostatku týkajúceho sa *nesplnenia vyžadovaného stupňa vzdelania pre učiteľa základnej školy* predložiť správu o prijatých opatreniach Školskému inšpekčnému centru, Prešov s uvedeným termínom splnenia a menami zodpovedných zamestnancov v lehote do **11. 07. 2023**.

3. **ukladá kontrolovanému subjektu opatrenia:**

a) Dodržiavať maximálny počet žiakov v skupine pri vyučovaní predmetu PVC v triedach pre žiakov s MP.

Termín: 04. 09. 2023

Zodpovedná: riaditeľka školy

b) Školské aktivity realizovať s informovaným súhlasom, ktorý spĺňa náležitosti podľa platného právneho predpisu.

Termín: stály

Zodpovedná: riaditeľka školy

c) Zabezpečiť školského špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, školského logopéda alebo školského psychológa pri vzdelávaní viac ako 20 žiakov so ZZ v bežných triedach.

Termín: 04. 09. 2023

Zodpovedná: riaditeľka školy

d) Prerokovať ŠP s orgánmi školskej samosprávy.

Termín: 04. 09. 2023

Zodpovedná: riaditeľka školy

e) V organizácii vyučovania realizovať delenie tried a zriaďovanie skupín v súlade s platným právnym predpisom.

Termín: 04. 09. 2023

Zodpovedná: riaditeľka školy

f) Vypracovať písomný záznam o poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pred uskutočnením výletu, exkurzie alebo športového výcviku.

Termín: stály

Zodpovedná: riaditeľka školy

g) Preukázateľným spôsobom informovať zákonného zástupcu o zhoršení prospechu a správania sa žiaka.

Termín: stály

Zodpovedná: riaditeľka školy

h) V katalógovom liste žiakov zaznamenať dôvody udelenia zníženého stupňa zo správania.

Termín: stály

Zodpovedná: riaditeľka školy

Predložiť správu o splnení prijatých opatrení na odstránenie zisteného nedostatku a jeho príčin Školskému inšpekčnému centru Prešov v termíne do **04. 09. 2023** a predložiť správu o splnení uložených opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin Školskému inšpekčnému centru Prešov v termíne do **29. 09. 2023**.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. ŠkVP
2. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školský rok 2021/2022
3. zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady
4. zápisnice zo zasadnutí rady školy
5. zápisnice zo zasadnutí MO
6. plány práce MO
7. rozvrhy hodín tried
8. rozvrhy hodín učiteľov
9. katalógové listy žiakov
10. ŠP
11. osobné zložky žiakov
12. protokoly o komisionálnych skúškach
13. rozhodnutia vydané riaditeľkou školy
14. dokumentácia VP a KP
15. dokumentácia ŠkP
16. dokumentácia školských koordinátorov
17. plán vnútroškolskej kontroly
18. záznamy z kontrolnej a z hospitačnej činnosti
19. dokumentácia žiakov so ŠVVP
20. zápisnice z triednych aktívov
21. doklady o získanom vzdelaní PZ školy
22. plán profesijného rozvoja
23. individuálne plány profesijného rozvoja PZ
24. plán vlastného manažérskeho a pedagogického rozvoja riaditeľky školy
25. dokumentácia súvisiaca s organizovaním školských a mimoškolských aktivít
26. zoznam krúžkovej činnosti
27. systém hodnotenia žiakov vo vyučovacích predmetoch
28. zápisnica zo stretnutia MT
29. dokumentácia špecializovaných tried
30. smernica k riešeniu šikanovania
31. smernica prešetrovania sťažností

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

Školská inšpektorka: Mgr. Ivona Staníková

Dňa: 26. 05. 2023

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:
Mgr. Ivona Staníková
- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Mariana Bančanská

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 20. 06. 2023 v Prešove:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:

Mgr. Ivona Staníková

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Mariana Bančanská

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania)

Mgr. Mariana Bančanská, riaditeľka školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Ivona Staníková, školská inšpektorka

3 PRÍLOHY

1. **Klíma školy** (graf)
2. **Údaje o škole** (graf)

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti